18 NİSAN 1976 PAZAR 150 Krş. EKONOMİ

Politika

Kıbrıs sorununa ilişkin Türk önerileri BM özel temsilcisi Cuellar'a verildi

LEFKOŞE - Kıbrıs sorununun, çözümüne ilişkin Türk teklifleri dün Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin Kıbrıs özel temsilcisi Perez de Cuellar'a verildi.

Cuellar, sabah saat 09.30'da beraberinde Barış Gücü siyasi danışmanı Remy Gorge olduğu halde Türk Federe Devleti Başkanı Rauf Denktaş'ın makamında, toplumlararası görüşmelerde yeni Türk temsilcisi, kurucu Meclis ikinci başkanı Umut Süleyman Onan'la bir saat'den fazla süren bir görüşme yaptı.

Denktaş'ın da hazır bulunduğu bu görüşmenin bitiminde, saat 10.40 da Onan Türk tekliflerini Cuellar'a verdi. Onan teklifleri verirken, bunun Rum görüşme

(Devamı 2.de)

Adalet Bakanı: "Memleketi kötüye sevk edenlerin kafası Cumhuriyetin balyozları altında ezilecek„

● *Müftüoğlu, bugünkü eğitim sisteminde komünizm, Leninizm ve Maoizm propagandası yapıldığını söyledi.*

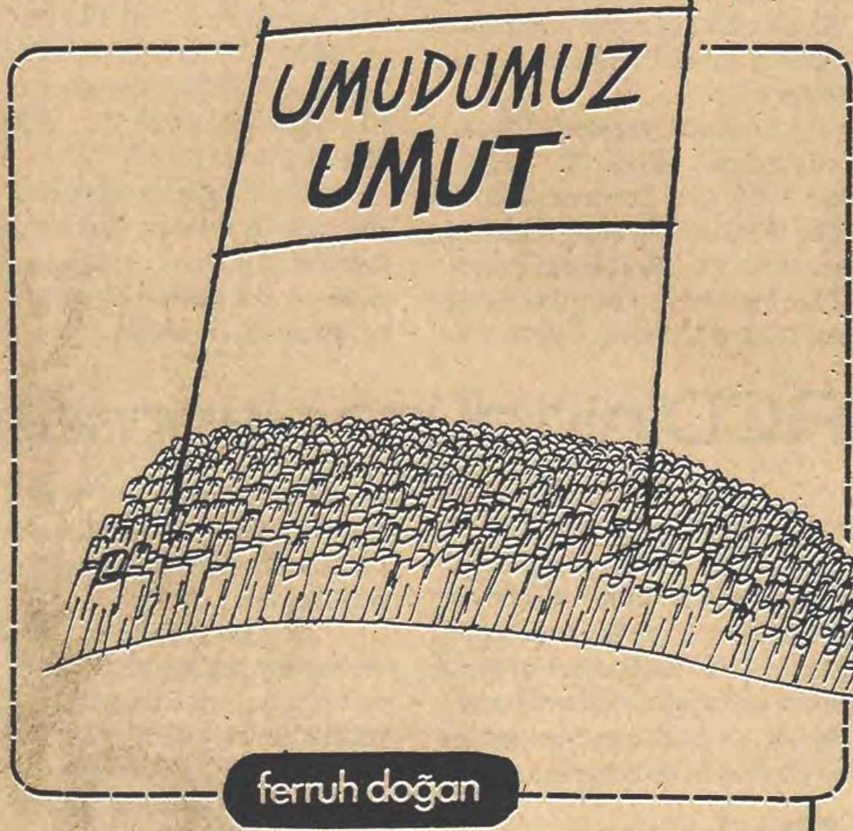
ORDU - Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu, Türkiye'deki kavganın "bugünkü rejimi idame ettirmek isteyenlerle yıkmak isteyenler arasındaki kavga olduğunu" söyledi. "İyi biliniz ki bu memleketi kötüye sevkedenlerin kafası ilerde Türkiye Cumhuriyetinin ağır balyozları altında ezilecektir" dedi.

Ordu Halk Eğitim salonunda bir sohbet toplantısı düzenleyen İsmail Müftüoğlu, bugünkü Milli Eğitim sisteminde eğitim yapılmadığını bunun yerine komünizm, leninizm ve maoizmin propogandalarının yapıldığını belirttiği konusunda daha sonra şunları söyledi.

(Devamı 2.de)



İstanbul Barosuna bağlı hukuk adamları cüppeleri ile Beşiktaş'tan Taksim'e kadar yürüdü



Avukatlar "hukuka saygı" istedi...



İstanbul avukatları dün diğer devrimci meslek kuruluşları Beşiktaş'tan, Taksim'e kadar, olgun bir yürüyüş yaparak kanlı olayları protesto etti, hukuka saygı istediler. Fotografta İstanbul Barosu üyeleri yürüyüş sırasında görülüyor. Foto: THA

İSTANBUL- İstanbul Barosu tarafından düzenlenen "Kan Dökmeye Son- Hukuka Saygı" yürüyüşüne, 2 bini cüppeli avukat olmak üzere toplam dört bin kişi katıldı.

Dün saat 13.00'de Beşiktaş'ta başlayan "Kan Dökmeye Son - Hukuka Saygı" yürüyüşü yağmur altında Taksim'e kadar sürdü. İstanbul Barosu tarafından düzenlenen yürüyüşe bazı kuruluşlar ile TÖB-DER de katıldı. Ellerinde "Kan Dökmeye Son-Hukuka Saygı"

(Devamı 2.de)

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI İKİZER: "HUKUK DEVLETİNİ SONUNA KADAR SAVUNACAĞIZ„

İstanbul Barosunun düzenlemiş olduğu "Kan Dökmeye Son-Hukuka Saygı" yürüyüşünde bir konuşma yapan Baro Başkanı Avukat Mehmet Ali İkizer, "Anti - demokratik bütün girişimlere şiddetle karşı koyacağımızı belirtmek istiyoruz. Demokrasiyi ve hukuk devletini sonuna kadar koruyup kollayacağız, savunacağız ve daha da

(Devamı 2.de)

CHP KÜÇÜK KURULTAYI ANKARA'DA TOPLANDI

Ecevit, CHP-AP işbirliği de yapılabileceğini tekrarladı

■ CHP Genel Başkanı ekledi: "Adalet Partisinin bu çağrıya katılması, böyle bir işbirliğine yanaşması cephe kavramı ile çelişir. Yanılıyor olmayı bütün içtenliğimle dilerim."

ANKARA- CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, dün Ankara'da toplanan Merkez Örgüt Kurulu (Küçük Kurultay) da yaptığı konuşmasında, demokrasiyi yaşatmak, devleti korumak ve iç barışı sağlamak için AP ile işbirliğine hazır olduklarını tekrarladı. "Fakat AP'nin bu çağrıya katılması, böyle bir işbirliğine yanaşması, Cephe kavramıyla çalışır. Yanılıyor olmayı bütün içtenliğimle dilerim" dedi.

Ecevit Küçük Kurultayı açış konuşmasında şöyle dedi.

"Dar geçitlerden çıkış yolunu her zaman örgütümüzle birlikte bulduk. Bugün de ülkemiz, devletimiz, demokrasimiz bir dar geçittedir. Hükümet, toplumu, bir iç savaşa sürüklemek için elinden ge

(Devamı 2.de)

"ÖZGÜRLÜK VE BARIŞ„ MİTİNGİ YAPILIYOR

ANKARA(*Politika*)CHP nin öncülüğüyle düzenlenen "Özgürlük ve Barış" mitingi bugün Ankara'da yapılıyor. Mi-

(Devamı 2.de)

●

CHP Merkez Yönetim Kurulu:

«Cephe hükümetinin başı, adım adım sıkıyönetime giderken bir ara rejim hazırlamakta»

ANKARA- CHP Küçük Kurultayında Genel Sekreter Eyüpoğlu tarafından okunan Merkez Yönetim Kurulu raporunda, kanlı olaylar konusunda Cephe İktidarı ve Başbakan Süleyman Demirel'in tutumu eleştirildi. Demirel'in iktidarı uğruna açıkça anti-demokratik güçlerle işbirliği içinde bulunduğu öne sürülerek "Cephe Hükümeti'nin başı sıkıyönetime adım adım giderken aslında bir ara rejim hazırlamaktadır" denildi. Raporda, mer-

(Devamı 2.de)

Milli Güvenlik Kurulu toplandı

ANKARA-Milli Güvenlik Kurulu Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün başkanlı -

(Devamı 2.de)

BİR İPTE ÜÇ CAMBAZ

Türkiye'nin siyaset sahnesi, üç cambazın ayrı ayrı amaç ve hesaplarla aynı ipin üzerinde oynadıkları bir oyunu andırıyor. Türkiye'nin üzerine bir ip gerilmiş sanki. Bir ucunda Demirel, ortada Erbakan ve öteki uçta Türkeş. Her birinin hesapları ayrı. Çıkarları ayrı. Türkiye'nin siyasal gelişmesine vermek istedikleri doğrultu da ayrı. Günümüzdeki bunalımın bir nedeni de, iktidarin bu üç ortağı arasındaki farklılaşma bir bakıma.

Demirel, oyununu çok açık oynuyor. Onun hesabı, kendisinin Başbakan olduğu bir hükümetle, zamanında yahut erken tarihte seçime gidebilmek. Eğer dış kredi sorunlarını halledebilirse, Demirel, bütün gücünü tarım kesimine verecek; gübreden traktöre, tohumluktan destekleme politikasına kadar bu kesimin sorunlarına eğilecek. Bu arada, köylünün sosyal güvencesine ilişkin kanunlar da hazırlaması söz konusu. Demirel, zaten şehirlerden önemli bir oy beklemiyor. Tarım kesiminin desteğini aldığı bir çerçevede, Demirel de "Başbakan" ise, MSP ve DP oylarının büyük bölümüyle AP'ye geleceğini Demirel haklı olarak düşünüyor. Böylece, CHP'nin 200 milletvekiline karşı AP'nin 210 milletvekillik bir öncelik alabileceğini hesaplıyor. Sonra, on-onbeş milletvekilini şu ya da bu yöntemle transfer etmek mesele değil AP için.

Bu hesabın doğrultusunda, Demirel'in tek sorunu MSP'nin koalisyondan "zamansız" ayrılmaya kalkışması. Demirel, Başbakan olmadığı bir ortamda seçime giderse MSP ve DP'nin gücünü koruyabileceği kanısında. Bu nedenle, kimi MSP milletvekili ile şimdiden anlaşmalarını yapmış bulunduğu bildiriliyor. Demirel'in MHP'ye karşı değerlendirmesi de benzer şekilde. Demirel, MHP'nin bir "muhtıraya", rejim değişimine yol açabileceğini sanmıyor. Bu tür hesaplarda pek güvenilir sayılmasa bile, Demirel MHP'yi ve bu ihtimali önemsemiyor. Tek başına iktidar olacağı ilk seçimden sonra, MHP etkenini safdışı etmeyi ya da onu tümüyle kontroluna almayı düşünüyor.

Demirel'in hesapları bu yöndeyken, MSP bambaşka hesapların ve kaygıların içinde gözüküyor. Erbakan, Demirel'in Başbakan olarak girdiği bir seçimde MSP'nin onbeş - yirmi milletvekiline düşeceğini görebilecek kadar politikayı biliyor. Öte yandan, ortada inandırıcı neden yokken koalisyondan ayrılmayı da düşünemiyor. Ayrıca, MHP'yi ve onun etken olacağı gelişmeleri de büyük bir kaygıyla izliyor MSP. Bir yandan MHP yanlılarının fiili saldırısına hedef olurken, öte yandan, bir sıkıyönetim yahut sıkırejim döneminde ilk işin MSP'nin kapatılması a-

(Devamı 2.de)

İsmail Cem

Köy Enstitülerinin kuruluş yıldönümü törenle kutlandı

ANKARA (*Politika*) - Köy Enstitülerinin 36. kuruluş yıldönümü dün TÖB - DER tarafından düzenlenen toplantı ve şenliklerle kutlandı. Yurdun çeşitli yerlerinde olduğu gibi Ankara'da da anma töreni düzenlendi.

Törenlerde Köy Enstitülerinin kuruluşu anlatıldı.. Bu arada enstitülerin halk

(Devamı 2.de)

TÖB - DER GENEL SEKRETERİ BİNALİ SEFEROĞLU'NUN "KÖY ENSTİTÜLERİ VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ BAŞLIKLI YAZISI 5. SAYFADA

Türk-İş'te seçim bugün; iki liste çarpışacak

ANKARA - Türk - İş'in bugün yapılması beklenen yeni yönetim ve icra kurulunun seçimlerine sosyal demokrat sendikacılar ve AP'li sendikacılar ayrı iki listeyle katılacak.

Öğrenildiğine göre, sosyal demokrat sendikacılar seçimlere şu listeyle giriyor:

Halil Tunç (Genel Başkan) Özkal Yiğci (Genel Sekreter) Ömer Ergül (Mali Sekreter) Cahit Erhan (Milli Eğitim Sekreteri) Bilâl Şişman (Teşkilatlanma Sekreteri)

AP'li sendikacılar da şu anda yönetimde bulunan liste ile seçimlere katılmağa karar verdi. Buna göre bugün yapılacak olan seçimlere partiler üstü sendikacılık görüşünü savunmakta olan AP'li ve MHP'li sendikacılar liste ile seçimlere katılıyor:

Halil Tunç (Genel Başkan) Sadık Şide (Genel Sekre-

(Devamı 2.de)

İşçi pasaportundan alınan harçlarda indirim yapıldı

ANKARA - İşçi pasaportlarından alınacak harçlar yeniden düzenlendi ve bunlardan bir indirim yapıldı. Buna göre işçilere verilen pasaporttan 1 yıl için olanlar 75 TL. iki yıl için olanlar 150 TL. üç yıl için olanlar 225 TL dört yıl için olanlar 300 TL. 5 yıl için olanlar 375 TL harca tabi tutulacak.

Umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlarla, tedavi, öğrenim maksadıyla yurt dışına gideceklere, sarı basın kartı sahiplerine verilen pasaportlardan alınacak harçlarda herhangi bir değişiklik yapılmadı. (ANKA)

Karamanlis saldırmazlık paktı için Türkiye'ye çağrıda bulundu

ATİNA - Yunanistan Başbakanı Konstantin Karamanlis parlamentoda yaptığı bir konuşmada Türkiye'ye bir saldırmazlık paktı yapılması için çağrıda bulundu.

Karamanlis, "Türkiye'ye iki ülke halkının da refahına zararlı olan silahlanma yarışına son verilmesi için öneride bulunuyorum. Ayrıca aramızdaki anlaşmazlıkların barışçı yollardan çözümlenmesini ve iki ülke arasında bir saldırmazlık paktı imzalanmasını da teklif ediyorum" dedi.

Karamanlis daha sonra şöyle konuştu: Türkiye'de yalnızca ülkenin çıkarlarının değil, aynı zamanda halklarımızın saygınlığının da şerefli bir anlaşma ortamını gerektirdiğini bilincinde olan sorumlu politikacılar bulunduğuna inanıyorum."

Karamanlis daha sonra Yunanistan ile Amerika arasında imzalanan son savunma işbirliği anlaşmasını büyük bir başarı olarak niteledi ve yeni anlaşmanın Yunan hükümetinin politikası ile çelişmediğini söyledi.

Bağımsız ve tarafsız bir Yunanistan isteyen solu "dürüst olmamakla" suçlayan Karamanlis, "bu tür sloganlar ülke çıkarlarına uygun değildir. Geçtiğimiz yıllarda Mısır, Suriye, Pakistan ve Kıbrıs gibi saldırıya uğrayan tüm ülkeler tarafsız ülkeler olarak nitelendiriliyordu" dedi. (THA)

RCD zirve toplantısından sonra Ege'de deniz tatbikatı yapılacak

Deniz tatbikatını Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, konuk devlet Başkanları Butto ve Şah Rıza Pehlevi ile birlikte, Savarona gemisinden izleyecek.

İZMİR - 21 - 22 Nisan tarihlerinde İzmir'de yapılacak Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği Teşkilatı RCD zirve toplantısına katılacak Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, İran Şahı Rıza Pehlevi ve Pakistan Başbakanı Zülfikar Ali Butto onuruna 23 Nisan günü Ege açıklarında bir tatbikat düzenlenecek.

Toplantının ön çalışmalarının sürdürüldüğünü belirten ve Türkiye Dışişleri yetkilileri ile büyükelçiler düzeyindeki hazırlık komisyonu çalışmalarının tamamlandığını söyleyen Dışişleri Bakanlığı Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı Büyükelçi Oğuz Gökmen, teknisyenlerden gelen raporların gözden geçirildiğini ve 19 - 20 Nisan tarihlerinde toplanacak Dışişleri Bakanları toplantısına götürüleceğini ifade etti, bazı tavsiye kararları alındığını bildirdi.

(Devamı 2.de)

●

RCD'nin günün koşullarına göre düzenlenmesi önerildi

ANKARA-Türkiye Pakistan ve İran'ın üyesi bulunduğu (RCD) Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği Teşkilatının İzmir'de 21 - 22 Nisan'da yapılacak zirve toplantısı dolayısıyla yetkililer teşkilatın bugünkü durumu hakkında bilgi verdiler. Açıklamada "bir yandan işbirliğinin arzu edilen biçimde gelişememesi, diğer yandan RCD'nin kurulduğu 1964'den beri dünyada ve özellikle Ortadoğuda çok köklü ekonomik değişikliklerin vukubulmuş olması, RCD'yi günün koşullarına uydurmak, teşkilata yeni bir veçhe vermek gereğini hissettirmiş bulunmaktadır" denildi.

Yetkililer, "Bu düşünce ile hareket eden Cumhurbaşkanı Fahri Koruturk'ün 3 - 4 Nisan 1975 tarihlerinde yapılan 18. Bakanlar Konseyi toplantısına gönderdiği mesajda,

(Devamı 2.de)

Oğuz: "Anarşik olayların hiç bir siyasi partiye yararı yoktur"

ANKARA - CGP Millet Meclisi Grubu Başkanvekili Talât Oğuz, dün bir demeç vererek anarşik olayları kışkırtmanın, desteklemenin, demokrasiye bağlı hiç bir siyasi kuruluşa yararı yoktur" dedi.

CGP Grup Başkanvekili Oğuz, Türk devletinin varlığını korumak, parlamentonun itibarını sarsıcı davranış ve hareketlere karşı çıkmak iktidar kadar muhalefetin de görevidir" dedi, şöyle devam etti:

"Türkiye'de bugün en önemli sorun yüksek öğrenim gençliğinin fakülte ve yüksek okullarda öğrenim gören genç kuşakların can ve mal emniyetlerinin sağlanması, huzur ve güven içinde öğrenim görmeleridir. Üniversite ve yüksek okulların okunmaz hale getirilmesinde, anarşi ortamının yaratılmasında Türk milletine, ana ve babalara telâfisi gayri mümkün maddi ve manevi zararlara sebep olduğu gibi, bunda da hiç bir partinin yararı olmadığı âşikardır.

CGP Grubu olarak, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsuru bulunan bütün siyasi partileri Türkiye'nin huzurunu ve iç barışı tehlikeye düşürecek taşkınlıklardan uzak durmaya, Türk gençliğini her türlü istismar ve tahrik dışında bırakmaya çağırıyoruz."

Milli Güvenlik

(Baştarafı 1.de)

ğında dün saat 09.30'da Çankaya köşkünde toplandı.

Edinilen bilgiye göre, Başbakan Süleyman Demirel, geçtiğimiz Pazartesi günü toplanan Üniversite Denetleme Kurulunda görüşülen konular hakkında kurul üyelerine bilgi verdi ve hükümetin üniversitelere el koyup koymaması konusu tartışıldı.

Dış politika konusundaki gelişmelerin de değerlendirildiği toplantıda, Yunanistan ile Birleşik Amerika Devletleri arasında imzalanan savunma işbirliği anlaşması ile Yunanistan'ın bu anlaşma çerçevesinde silahlanma konusu ele alındı.

Başbakan Demirel Genelkurmay Başkanı Orgeneral Semih Sancar, Başbakan Yardımcıları Necmeddin Erbakan Turhan Feyzioğlu, Alpaslan Türkeş, Kurul üyesi Bakanlar Kara ve Deniz Kuvvetleri Komutanları, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri ile diğer ilgililerin katıldığı toplantıda yüksek öğrenim kurumlarında çıkan ve ölümle sonuçlanan öğrenci olayları konusu da görüşüldü. (THA)

Yabancı ülkelerde okuyan öğrencilerin aylığı arttırıldı

ANKARA - Yabancı ülkelerde öğrenim, ihtisas ve doktora yapmakta olan öğrencilere ödenen aylık, ek ödenek ve yollukların miktarında değişiklik yapan yeni kararname dünkü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Yeni kararnameye göre, Almanya'da lisans öğrenimi yapan öğrenciler ayda 4300 TL, Amerika'da öğrenim görenler ise 4860 TL. alacaklar. Diğer ülkelerdeki öğrencilerin alacakları aylık ödenekler ise şöyle:

Avusturya: 4665 TL. Avustralya: 4665 TL. Belçika: 3860 TL. Danimarka 3750 TL. Finlandiya 3500 TL. Fransa 4550 TL. Hollanda: 3930 TL. İngiltere: 4000 TL. İsviçre: 5410 TL. İsveç : 4960 TL. İtalya: 4335 TL. Kanada: 4420 TL. Norveç: 4960 TL. Japonya 4720 TL. diğer ülkeler 3500 TL. Lisans üstü öğrenim görenlerin aylık ödenekleri ise şöyle:

Almanya: 5000 TL. Amerika: 5750 TL. Avusturya: 5450 TL. Avustralya: 5325 TL Belçika: 4520 TL, Danimarka: 4980 TL. Finlandiya: 4000 TL. Fransa: 5060 TL. Hollanda: 4750 TL. Kanada: 5700 TL. İngiltere: 4750 TL. İsviçre: 6600 TL. İsveç: 5050 TL. İtalya: 5080 TL. Norveç: 5050 TL. Japonya: 5720 TL. diğer ülkeler: 4000 TL.

Yurt dışında öğrenim, doktora ve ihtisas öğrenimi yapmakta olan öğrencilere verilen ek ödenekler de 1700 TL'ye çıkarıldı. (ANKA)

RCD'nin düzenlenmesi

(Baştarafı 1.de)

"dünya konjonktüründe meydana gelen köklü gelişmeler ışığında RCD'nin yeni bir değerlendirmeye tâbi tutularak günümüzün şartlarına uydurulması amacıyla, kurucuların, devlet ve hükümet başkanları seviyesinde toplanmalarını önerdiğini" hatırlatarak bu önerinin diğer üyeler tarafından da olumlu karşılandığını belirttiler.

RCD'nin çalışma şekli ve bugüne kadar yapılan zirve toplantıları hakkında da yetkililer şu bilgiyi verdiler:

" 20 - 21 Temmuz 1964 tarihlerinde İstanbul'da toplanan Türkiye, İran ve Pakistan Devlet Başkanları, ülkeleri arasında Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği Regional Cooperation For Development çerçevesi içinde geniş kapsamlı bir işbirliğine gidilmesini kararlaştırmışlardır"

Adalet Bakanı

(Baştaraf 1.de)

"Biz bizden sonra gelenlerin saadet ve huzuru için çalışmaktayız. Bugünkü üniversite hadiseleri basit talebe hadiseleri değildir. Basit sağ sol çatışması de ğildir. Bugünkü hadiseler bugünkü rejimi idame ettirmek isteyenlerle rejimi yıkmak isteyenlerin kavgasıdır.

İsmail Müftüoğlu, bir ülkede huzurun sağlanabilmesi için kanun boşluklarının giderilmesi ve gerekli kanunların çıkarılmasının şart olduğunu belirttiği konuşmasında "savcılarımız kanun hakimiyetini iyiye kulanırlarsa onlara her türlü yardımı esirgemeyiz. Ama kanun dışı hareket ederlerse onların üzerine şimşek gibi inebiliriz" dedi. İsmail Müftüoğlu, polisin vatandaşın değil devletin polisi, jandarmanın da vatandaşın değil devletin jandarması olduğunu belirttiği konuşmasında daha sonra hükümet konusuna değindi ve şunları söyledi.

"Biz demokratik yollarla hükümet kurduk. Milletin güven oyunu aldık. Bizim bu durumumuzu çekemeyenler şunu iyi bilsinler ki bu hükümet yıkılmayacaktır. Çünkü, bu hükümetin ileriyi gören hava radarları vardır. Bu hükümet her ay bir temel atacak, her ay bir yatırım gerçekleştirecektir. Seçimlerde daha bu hükümet çoğunluğu alarak yine iş başına gelecektir. (THA)

Avukatlar

(Baştarafı 1.de)

"Zulüm ve Baskıya Karşı Yürüyoruz" yazılı pankartlar olduğu halde, Taksim'e yürüyen avukatlar ile birlikte yürüyen bir grup öğrenci "Katil İktidar","İşsizliğe hayır, İşkenceye Son","141'e Hayır" sloganlarını söylediler.

Saat 14.30'da Taksim alanına gelen yürüyüşçüler Taksim Abidesi etrafında toplanarak bir dakika lık saygı duruşunda bulundular. Daha sonra Baro Başkanı Avukat Mehmet Ali İkizer,yürüyüşü demokratik hukuk devletinin temel ilkelerini korumak ve faşizmi lanetlemek amacıyla yaptıklarını belirtti.

İkizer'den sonra konuşan Avukat Kemal Kumkumoğlu,yürüyüşçülerin anti-demokratik girişimlere karşı bir uyarı olduğunu belirterek özetle şöyle konuştu:

"Baromuz,hukuk devleti ilkelerini geçerli kılmak için, demokrasiyi savunmak için bütün imkânlarını kullanmaya kararlıdır. Türkiye'de faşizmi oluşturmaya çalışanlar mutlaka başarısızlığa uğrayacaktır. Bugün yaratılmış olan fiili durum aynı zamanda bir Anayasa ihlali niteliğindedir. Ülkemizde öğretim özgürlüğü korunamaz ve kullanılamaz hale getirilmiştir. Savunma hakkı sadece kâğıt üzerindedir. Mahkeme kararları hiçe sayılmakta, en temel hak ve özgürlükler hergün biraz daha sınırlanmaktadır. Uzun ca bir süredir can güvenliği de kalmamıştır. Bu şartlar altında hukuk devletinin tümden yaralandığı açıktır. Yani mevcut bu fiili durum,mevcut. Anayasanın da tebdil, tagyir, ve ilgası noktasına varmıştır. "

Baro Başkanı

(Baştarafı 1.de)

geliştirip pekiştirilmesi için canla başla çalışacağız. İşte yürüyüşümüzün amacı budur" dedi.

İkizer'in yürüyüşün başlangıcında yaptığı konuşma aynen şöyle:

"İstanbul Barosu'nun düzenlemiş olduğu bu yürüyüş, anti - demokratik girişimlere karşı bir uyarıdır, ilk adımdır. Baromuz, hukuk devleti ilkelerini geçerli kılmak için, demokrasiyi savunmak için bütün imkânlarını kullanmaya kararlıdır. Türkiye'de faşizmi oluşturmaya çalışanlar mutlaka başarısızlığa uğrayacaktır.

Bugün yaratılmış olan fiili durum, ayni zamanda bir Anayasa ihlâli niteliğindedir. Ülkemizde öğretim özgürlüğü korunamaz ve kullanılamaz hale getirilmiştir. Savunma hakkı sadece kağıt üzerindedir. Mahkeme kararları hiçe sayılmakta, en temel hak ve özgürlükler hergün biraz daha sınırlanmaktadır. Uzunca bir süredir can güvenliği de kalmamıştır. Bu şartlar altında, hukuk devletinin temelden yaralandığı açıktır. Yani, mevcut bu fiili durum, mevcut Anayasanın da tebdil, tağyir ve ilgası noktasına varmıştır.

Biz, İstanbul Barosu olarak, anti - demokratik bütün girişimlere şiddetle karşı koyacağımızı belirtmek istiyoruz. Demokrasiyi ve hukuk devletini sonuna kadar koruyup kollayacağız, savunacağız ve daha da geliştirilip pekiştirilmesi için canla başla çalışacağız. İşte, yürüyüşümüzün amacı budur. Başta da söylediğimiz gibi bu bir ilk uyarıdır. Ve İstanbul Barosu bu yolda daima görev başındadır. Görev başına olacaktır."

Türk-İş

(Baştarafı 1.de)

ter) Kaya Özdemir (Eğitim Sekreteri) Ethem Ezgü (Teşkilatlanma Sekreteri) Ömer Ergül (Mali Sekreter)

Bu duruma göre Halil Tunç ile Ömer Ergül iki listede yer aldıklarından seçilmeyi garantilediler.

İCRA KURULU MAAŞLARI

Türk - İş Kongresinin 6'ncı gün çalışmalarına dün devam edildi ve icra kurulu üyelerinin maaşlarının yükseltilmesine karar verildi.

Köy Enstitüleri

(Baştarafı 1.de)

yararına yaptığı girişimlerin de belirtildiği konuşmalarda, köylü çocuklarının eğitilmesi karşısında kuşkuya kapılanların bu kurumu bir suçlama kampanyasından sonra kapattıkları anlatıldı.

Ankara'daki törende konuşanlar, toplum yararına üretici güç yetiştiren Köy Enstitülerini kapatan zihniyetin bugün de halkla bütünleşen öğretmenlere karşı kıyım kampanyası açtıklarını bildirdiler. Konuşmacılar, kıyımların öğretmen boyutlarını da aşarak öğrencileri hedef almaya başladıklarını söylerken, MC döneminde binlerce gencin ve öğretmen adayının kıyıma uğrayarak, okuma olanağından yoksun bırakıldıklarını belirttiler. Konuşmacılar, bu günkü durumun, Köy Enstitülerine karşı duyulan öfkeyi ortaya çıkarması açısından önem taşıdığını söylediler

«Kurulu düzen» üstüne



TAŞ — Çetin Altan

Son yılların iç politika tartışmalarına getirdiği yenilikler genellikle "düzen" üstünedir. Bütün bozuklukları "kurulu düzen" e bağlıyanlar, "kurulu düzen"in "bozuk bir düzen" olduğunu söyleyerek, "yeni bir düzen" getirmeyi vaadedenler, sınıfsal iktidarları değiştirme çabasıyla "kurulu düzen"e karşı çıkanlar, son yıllarda iç politikada göze çarpan ilginç yeniliklerdir.

Ancak "kurulu düzen" in ne olup, ne olmadığı konusunda derinliğine ve aşamalı bir incelemeye girişilmemiştir. Bu yüzden de toplumdaki her bozukluğa bilimsel bir neden gösteriliyormuş gibi bir inançla, temizlik işçisinin sokağı tozutarak süpürmesinden, dolmuş şoförünün sağlayıp sollayarak araba sürmesine kadar her türlü usulsüzlük "kurulu düzen" yahut "bozuk düzen" sözcüklerinin çok sukaldıran teknesi içine konmak istenmiştir.

"Kurulu düzen" nedir?

Bunun cevabı sanıldığı kadar basit görünmemektedir. "Kurulu düzen", "sermaye düzenidir" demek, her şeyi açıklamaya yetmemektedir. Örneğin Hollanda'nın da düzeni sermaye düzenidir ve bizim toplumun düzenine hiç mi hiç benzememektedir.

O zaman bizdeki "kurulu düzeni" inceden inceye, hem bilimsel bir ciddiyet, hem yürekten bir içtenlikle yeniden gözden geçirmek gerekiyor.

Örneğin "Kurulu düzen"i ona bağlı toplumsal değer yargılarından ayıramayız. O halde "Kurulu düzeni" toplumsal değer yargılarıyla birlikte ele almamız şart oluyor.

Böyle olunca da "Kurulu düzen"e karşı bir ilericinin, toplumsal değer yargılarına uyumluluk gösteren bir tutumu benimsemesi, bir çelişi yaratıyor.

Hem "kurulu düzen" e karşı olacaksın, hem "kadın eşit namusdur" dogmasının tutsağı olarak kalacaksın. Özellikle aydın kökenli ilericiler için bu çok yüzeyde bir ilericilik olur.

Klasik kitaplara göre "egemen sınıfların çıkarlarını içeren değer yargıları" emekçi sınıflarına bir zırh gibi giydirilir. Bu değer yargılarını benimseyerek "kurulu düzen"e karşı çıkmak, anlamsızlığın ta göbeğine basmak olur.

Bir yandan geniş kütlelerin, egemen sınıflarca pekiştirilmiş ortak değer yargılarına bağımlı olmak, bir yandan da yine egemen sınıflarca mayası karılmış kurulu düzeni değiştirmeye kalkmak... Burada üstünde çok düşünülmesi gereken tuzaklar gizlidir.

Bu tuzaklar üstünde pek bir araştırma yapılmamıştır Türkiye'de...

Neden yapılmamıştır?

Çünkü en taviz vermez görünenlerdahi "elektoralist" bir sağduyuyla "kurulu düzen" ve "toplumsal değer yargıları" arasındaki ilişkiyi kurcalamak istememişlerdir. Hatta "kurulu düzen"e karşı çıktıklarını söylerlerken "mevcut değer yargılarını" kendi kişiliklerinin vazgeçilmez damgası olarak taşımaya devam etmişlerdir.

Örneğin bizim toplumumuzdaki bireylerin ortak yönlerinden bir tanesi "Bağnazlık ve hoyratlık" tır. Kurulu düzenden yana olanlarda da, bu düzene karşı olanlarda da "aynı bağnazlıkla hoyratlığa" hemen hemen denk ölçüde rastlanmaktadır.

Toplumsal bir tipoloji, tutucuları da, ilericileri de sarmalamaktadır.

Ayrıca her iki kanatta da "beyinsel kolaycılık ve öğrenip alıştığını katkı yapmadan tekrarlama konformizmi" aynı ölçüde etkenliğini sürdürmektedir.

Yani daha kestirme ve teorik bir gözlemle "Kurulu düzen"e karşı olanlar da, gerek toplumsal tipoloji, gerek değer yargıları açısından "Kurulu düzen"in parçası olarak kalmaya devam etmektedirler.

Onun için ilericilik yavaş yavaş renksiz ve boyutsuz bir monotonluğa düşme ve etkenliğini yitirerek aşınma tehlikesiyle karşı karşıya gelmeye başlamıştır.

Hiç değilse kendi içinde dogmalarını eritemeyen ve değer yargılarının tutsaklığından kurtulamayan kişi, sadece pek yüzeyde kalan bir politik çıkışla "Kurulu düzene karşıyım" diyerek ilerici olamaz. Farkına bile varmadan yine "kurulu düzen" in bir parçası olur. Bağnazlığıyla olur, hoyratlığıyla olur, beyinsel tembelliğiyle olur. Benliğinde "aşiret beyi" birikimlerini sürdürdüğü için olur.

Son toplamda bir de bakarsınız ki ilerici ile gerici arasında davranış olarak hiç bir fark kalmamış.

Türkiye'de bu tehlike başka toplumlardakinden çok daha fazladır.

Ecevit

(Baştarafı 1.de)

leni yapmaktadır. Bu dar geçitten çıkış yolunu yine örgütümüzle birlikte ve halkımızın yardımıyla bulacağız.

Türk toplumunun sağlıklı bir toplum oluşu, Türk devletinin sağlam bir devlet oluşu, demokrasinin ve demokratik hukuk devletinin yıkılmasına karşı bir güvencedir.

Bu güvenceyi destekleme ve harekete geçirme ise, en başta, Cumhuriyet Halk Partisi'ne düşmektedir. Çünkü Cumhuriyet Halk Partisi, devletin ve demokrasinin kurucusudur ve Türkiye'nin en güçlü siyasal kuruluşudur.

MUCİZE BEKLENMEMELİ

Cumhuriyet Halk Partisi'ne bu konuda büyük ödev düşmekle birlikte, ondan mucize beklenmemelidir. Demokrasi, mucizeler rejimi değildir. Partilerden veya önderlerden mucizeler beklenmesi, demokrasiye inançla çelişir. Biz ancak, halkın ve devletin gücünü halkımızla bütünleştirdiğimiz ölçüde, toplumun, devletin ve demokrasinin dar geçitten esenliğe çıkışına katkıda bulunabiliriz. Halktan ayrı bir gücümüz yoktur ve halka rağmen bir şey yapamayız. Devletin gücünü değerlendirmeden de devleti koruyamayız.

Demokrasiyi ayakta tutabilmek için, demokrasinin yıkılmasını kolaylaştırabilecek davranışlardan kaçınmamız gerekir. Huzursuzluğu gidermek gerekçesiyle daha çok huzursuzluk yaratamayız.

HALKIN DEMOKRATİK DİRENCİ

Halkın demokratik direncini harekete geçirmekte, en az bizim kadar, işçi örgütlerine de ödev düşer. Çünkü işçiler, yaygın ve etkin biçimde örgütlenmiş tek halk kesimidir. Bu tartışmanın sonucu yarından sonra belli olacak. Biz de işçi hareketiyle ilişkilerimizi ve işbirliğimizi o sonuca göre düzenleyeceğiz.

İŞBİRLİĞİ SORUNU

Ülkeyi yönetmek için işbirliği yapamasak bile, bu kurallarda ve ilkelerde birleşerek demokrasiyi yaşatmak, devleti korumak, iç barışı sağlamak için Adalet Partisiyle, işbirliğine hazır olduğumuzu her zaman söyledik. Ankara Üniversitesi Senatosunun iyiniyetli çağrısı üzerine, buna hazır olduğumuzu bir kez daha belirttim. Fakat Adalet Partisi'nin bu çağrıya katılması, böyle bir işbirliğine yanaşması, Cephe k[illegible]amıyla çelişir. Yanılıyor olmayı bütün içtenliğimle dilerim.

Adalet Partisi'nin, Ankara Üniversitesi Senatosundan gelen çağrıya ve böyle bir işbirliğine yanaşmaması, bizi mücadelemizden alıkoymayacaktır ve bizi mücadelemizde demokrasi kurallarından ve barışçı yöntemlerden saptırmayacaktır. Fakat bu kurallar içinde mücadelemize daha çok etkinlik kazandırmak zorundayız. Bunun yollarını örgütümüzle birlikte araştırıp oluşturacağız.

Bu mücadelede, partinin tutarlığı ve bütünlüğü büyük önem taşımaktadır. İçimizde her düşünceyi, tüzüğün getirdiği kurallarda ve demokrasinin kuralları içinde tartışırız.

Fakat dışa dönük mücadelemizde ve çalışmalarımızda tek bir düşünce doğrultusunda birleşiriz. Örgütümüzün bu konudaki duyarlığı demokratik sol hareketimizin, her zaman, büyük güç kaynağı olmuştur. "

"HALKLAR" SLOGANINA KARŞIYIZ"

Konuşmasında daha sonra Türkiye'deki solün yapısına değinen CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Türkiye' de zor ve silah kullananların sağın yanısıra soldan da gelirse karşı çıkacaklarını belirterek şöyle dedi:

"Halklar sloganını ortaya atanlar vardır. Biz CHP olarak "Halklar" sloganının üzerine nereye gittiysek kazandık. Tunceli'de, Diyarbakır'da biz kazandık. CHP olarak, doğu halkının ezilmesine de, bölünmesine de karşı çıktık.

Bu arada, bazı sol partilerden ve sol topluluklardan kendisine ve partisine eleştiriler yöneltildiğine de değinen Bülent Ecevit, bu suçlamaların "Burjuva revizyonistliği", "Sol Sapmacılık" şeklinde yapıldığını söyledi. Ecevit, bu eleştirileri getirenler için, "Kendi özgürlüklerini bizden bekler duruma geldiler" dedikten sonra konuşmasını şöyle sürdürdü :

"Bizim hiç kimseden solculuk dersi almamıza ihtiyaç yoktur. Bizim solculuğumuz halkın solculuğudur. Biz kendi yolumuzu kendimiz seçeriz. Halktan başkası bizim yolumuzu gösteremez."

Ecevit bu arada, CHP'nin "Gerçek lokomotif" olduğunu, "Serseri lokomotif" özelliği taşımadığını anlattı. Ecevit, "Biz halk katarına öncülük edeceğiz. Bu bizim trenimiz, bu bizim vagonumuzdur" dedi.

BİR İPTE ÜÇ CAMBAZ

(Baştarafı 1.de)

lacağını, bunu en başta AP'nin istediğini, biliyor. Dolayısıyla, erken seçimden de dikkatle sakınarak, bu çerçevede kendisine bir yol bulmaya çalışıyor MSP.

Koalisyonun öteki ortağı MHP'nin amaçlarını saptamak biraz daha zor. Ancak, göründüğü kadarıyla, MHP, önünde çok kısa bir sürenin varlığını biliyor. Yani, genel seçime kadar ne yapabilirse yapacak, kendi etkinliğinin büyüyeceği bir değişimi sağlamaya çalışacak. Eğer bu olmaz da sıkıyönetimsiz ve sıkırejimsiz bir Türkiye zamanında seçimini yaparsa, AP yahut CHP iktidarında MHP' nin etkinliğini yitireceği muhakkak gibi. En azından, tümüyle AP'ye bağımlı olacağı.

Bu durumda, MHP, devletin içinde genişlettiği gücünü, ancak bir olağandışı gerginlikte yahut dönemde koruyabilir; bunu, iktidara daha fazla sahip olmak için kullanabilir. MHP'den kaynaklanan çatışma ve olayları başka türlü yorumlamaya imkân yok. Kaldı ki, MHP'nin tek başına hareket etmediği, Türkeş'in başka yerlerde kümelenmiş kişilerce yönlendirildiği ve bir muhtemel gerginlik anının hazırlığı için kendisinden yararlanıldığı, söylenti halinde bile olsa, ısrarla öne sürülen iddialar arasında.

Bu etkenlerin altındaki bir Türkiye'de, sonuç, yaşanan günün kargaşası, acıları, belirsizliği ve ilkelliği oluyor. Koalisyonun her ortağı, kendi çıkarları ve hesapları içinde. Ne var ki bu hesaplar, halkın sırtından yapılıyor. Risk alanlar, kendi adlarına değil, halkın adına alıyorlar riski, halkı sürüyorlar tehlikenin içine.

Üç cambazın üzerinde oynadığı bu ip elbet kopacak birgün. Ya da, cambazlar, ipten inmek zorunda kalacaklar. Mesele, Türkiye'ye en az acıya ve sarsıntıya malolarak bu sonun gelmesi. Yani, demokratik kurallar içinde son bulması ; seçim öncesinde yahut seçimde, olağan biçimde gerçekleşmesi.

Aksi halde, Türkiye'nin sırtında oynayan üç cambaz da, sadece Türkiye'nin değil, kendilerinin de üzerine yıkılan bir cambazhane çadırının altında kalabilirler.

İsmail Cem

Özgürlük

(Baştarafı 1.de)

tinge, konuşmacı olarak yalnız CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit katılacak.

Ecevit'in konuşmasında faşist tırmanma için uygulanan çağ dışı ve insanlık dışı yöntemleri anlatacağı belirtiliyor. Bugün saat 11.00' de Ankara'nın Tandoğan meydanında yapılacak mitinge tüm demokratik kuruluşlar katılıyor. Sendikalar, öğrenci, kuruluşları, dernekler ve kamu kuruluşları mitinge katılmak üzere karar aldılar.

RCD

(Baştarafı 1.de)

RCD Zirve toplantısına Pakistan Başbakanı Butto'nun 20 Nisan, İran Şahı Pehlevi'nin de 21 Nisan sabahı geleceği bildirildi. Bu arada Başbakan Süleyman Demirel ile Genelkurmay Başkanı Orgeneral Semih Sancar'ın bugün İzmir'e geleceği söylendi.

RCD Zirve toplantısından sonra İran Şahı Rıza Pehlevi ile Pakistan Başbakanı Zülfikar Ali Butto 23 Nisan Milli Egemenlik ve Çocuk Bayramına katılacak. Bu nedenle Ege denizinde düzenlenecek olan bir tatbikatı Korutürk, Pehlevi ve Butto Savarona gemisinden izleyecek. Tatbikata donanmamızdan 52 savaş gemisi katılacak.

Tatbikatta Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Hilmi Fırat ve Donanma Komutanı Koramiral Bülent Ulus da bulunacaklar.

RCD Zirve toplantısı nedeniyle polis de sıkı tedbirler aldı ve tüm izinler kaldırıldı (THA)

Kıbrıs için

(Baştarafı 1.de)

ci Tasos Papadopulos'a verilmesini istedi. Onan daha sonra gazetecilerle yaptığı ayaküstü görüşmede "tekliflerimizi verdik. Gerçeklerin ışığında hazırlanmış son derece yapıcı ve olumlu teklifler olduğu kanısındayım" dedi.

Onan, tekliflerin yirmi sayfalık bir metin halinde olduğunu, bir girişi takiben önerileri kapsayan Anayasal bölümle merkezi hükümet ve toprak konusu bölümlerinden oluştuğunu bildirdi. Onan, Brüksel ve Viyana mutabakatları çerçevesinde toprak konusundaki Türk görüşlerinin de tekliflerimizde yer aldığını ekledi.

Kurucu Meclis İkinci Başkanı ve toplumlararası görüşmelerdeki yeni Türk temsilcisi Ümit Süleyman Onan Avrupa Konseyinin bir toplantısına resmi davetli olarak katılmak üzere bugün Strazburg'a gidecek.

Onan Avrupa'daki demokratik müesseselerinin gelişmesi konusunun ele alınacağı konsey toplantısının 21 Nisan' da başlayıp üç gün süreceğini bildirdi.

Onan gazetecilerin soruları üzerine bu toplantıya Rum görüşmeci Papadopulos'un da davetli olduğunu, ancak gidip gitmeyeceğini bilmediğini belirtti. (THA)

Cephenin başı

(Baştarafı 1.de)

kez örgüt toplantısında böyle bir ara rejime gidişi durdurmanın yollarına ilişkin öneri ve görüşlerin saptanması da istendi.

Merkez Yönetim Kurulu'nun "Türkiye'deki kanlı olaylar, gelişmeleri ve nedenleri"ne ilişkin görüşlerini belirleyen raporda "Türkiye Cephe Hükümeti sayesinde öyle bir noktaya gelmiştir ki, insanlar artık yarınlarından emin değildirler." denildi, ve kanlı olayların boyutları hakkında bilgiler verildi.

Toplumdaki değişimi ve bilinçlenişi geçici olarak durdurmak için milliyetçi sloganı etrafında birleşen cephecilerin, ülkede terör ve anarşi havası yarattıkları ileri sürülen raporda "Ülkemizde güvenin barışın ve huzurun gerçekleşmesi için, bu hükümetin düşmesi gerekmektedir" denilerek, özetle şu görüşlere yer verildi :

"Cepheleşmeyi gerçekleştiren ve giderek özlendiren Demirel kuşkusuz, yoğunlaşan anarşi ve siyasal cinayetlerin baş sorumlusudur. Demirel'in daima söyledikleriyle yaptıkları arasında çelişkiler vardır. Aslında Demirel Türk siyaset hayatına ayağını atarken ise yalanla başlamıştır. Öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği kalmamıştır.

Giderek hayat pahalılığını çekilmez hale getiren hükümet, ülkenin içine sürüklendiği ağır ekonomik durumu ve yaptığı zamları gizlemek için kanlı olaylardan medet ummaktadır. Anarşiyi önlemekle görevli olan hükümet anarşi yaratmaktadır.

Bu nedenlerle, ülkede, barışın sağlanması için Cephe Hükümetinin düşmesi gereklidir. " (THA)

Beyaz Saray, Dışişleri Bakanlığına Connally'nin getirileceğini yalanladı

WASHINGTON - Başkan Ford'un 1 Mayıs'ta Texas' ta yapılacak ön seçimde kendisini desteklemesi karşılığında, eski Texas Valisi John Connally'e Dışişleri Bakanlığını vermeyi önerdiği yolunda bir gazetede çıkan haberi Beyaz Saray resmen yalanladı.

"Los Angeles Times", Houston'daki siyasal çevrelere dayandırdığı haberinde, John Connally'nin Cumhuriyetçi Parti Başkan adaylığı yarışmasında eski California Valisi Ronald Reagan karşısında Başkan Gerald Ford'u desteklemeyi kabul ettiğini belirtmişti. Beyaz Saray sözcüsü, haberin aslı olmadığını söyledi. (A.A)

Mısır Romanya'dan da askeri malzeme alacak

KAHİRE- Mısır Savaş Bakanı Muhammed Gamasi Romanya'ya silah satın almak amacı ile yaptığı beş günlük geziyi tamamlayarak ülkesine döndü.

Gamasi Kahire Hava Limanında gazetecilere verdiği demeçte ziyaretinin yapıcı olduğunu ve amaçlarına ulaştığını belirterek "Ziyaretim iki ülke arasında, askeri üretim dahil, askeri alandaki işbirliğini geliştirmiştir" dedi.

Gamasi önceki haftalarda Fransa ile Yugoslavya'yı aynı amaç ile ziyaret ettiğini sözlerine ekledi.

Mısır Savaş Bakanı, Fransa ile Yugoslavya'ya Sovyetler Birliği'nin Mısır'a vermediği yeni silahları ve yedek parçaları sağlamak amacı ile gitmişti.

19'uncu yüzyılda da aynı Yöntemi uygulamışlardı

İsrail Araplardan toprak satın alarak yayılma politikası izliyor

Amerika, işgal altındaki Arap topraklarının satın alınmasına kesinlikle karşı. Bazı İsrailli yetkililer ise, toprak satın alma işlemlerinin gizli tutulmamasını pot olarak nitelediler.

KUDÜS - İsrail parlamentosunda konuşan sağcı ve solcu partilerin sözcüleri, işgal altındaki Batı Şeria'da devletin desteği ile Araplara ait toprakların satın alınması politikasını eleştirdiler ve bu konunun, devlet radyosunda açık oturumlar düzenlenip tartışılmasının İsrail hesabına büyük bir pot olduğunu belirttiler.

Kudüs'te bulunan yabancı gözlemcilerin bildirdiğine göre, İsrailli yetkililer, Şeria nehrinin batı yakasındaki Arap topraklarının satın alınması konusunda sekiz yıldır sinsi bir politika izlemekte ve bazan da değerinden de fazla para ödeyerek Araplara ait toprakları satın almaktaydılar. Gene gözlemcilerin bildirdiğine göre, satın alınan bu topraklar daha sonra İsrailliler için yerleşme merkezleri haline getirilmekte idi.

İSRAİL DE BÖYLE KURULMUŞTU

Filistin tarihini iyi bilenler, bugünkü İsrail devletinin de, 19'uncu yüzyılda aynı politikayı izleyen musevilerin çocukları tarafından kurulduğuna işaret ediyorlar. Gerçekten de 19'uncu yüzyılda, siyonizmin kurucusu Theodor Herzl'in teşvikiyle Filistin topraklarına gelen musevi göçmenler, daha önce zengin museviler tarafından Araplardan alınan topraklara yerleştiriliyorlardı. Bu politikanın sonucu olarak, İkinci Dünya Savaşı bittiğinde, Filistin topraklarının önemli bir bölümü Musevilerin eline geçmiş oldu.

1967 savaşından sonraki dönemde, dünya kamuoyunun tepkisinden çekinen İsrailli yetkililer daha sessiz bir şekilde aynı uygulamaya yöneldiler ve Şeria nehrinin batısında kalan bölgede, Araplara ait toprakları yüksek bedel ödeyerek satın almağa başladılar.

AMERİKA KARŞI ÇIKIYOR

Amerikalı yetkililer, İsrail'in işgal altındaki Arap topraklarını satın alarak buraya yerleşmesine kesinlikle karşı çıkmaktalar. Son bir ay içinde Amerikalı ve İsrailli yetkililer arasında yapılan görüşmelerde, Washington'un bu konudaki kesin görüşü belli edildi ve İsrail'in, yayılma politikasına son vermesi gerektiği belirtildi.

Bütün bunlar, İsrailli yetkililerin tüm yalanlamalarına rağmen, Kudüs Hükümetinin işgal altındaki Arap topraklarında İsrail'e ait yerleşme merkezleri kurulmasını teşvik ettiğini göstermekte. İsrail'deki Arap kaynakları, son haftalarda Galile ve Şeria'nın batısındaki topraklarda patlak veren Arap gösterilerinin amacının da, bu İsrail yayılma politikasını protesto olduğunu belirtiyorlar

BİR YALANLAMA

Toprak satın alma işlerini yürüten Yahudi Ulusal Fonu adlı örgüt adına yapılan açıklamada ise, işgal altındaki bölgelerde toprak alımı yapıldığı, ancak bunun sanıldığı kadar büyük bir şey olmadığı ifade edildi. Bu yalanlama bile, İsrailli yetkililerin işgal altındaki topraklar hakkındaki niyetlerini belli etmeğe yeterli.

(Politika - Dış Haberler)

Kissinger 23 Nisan'da Afrika gezisine başlıyor

WASHİNGTON - Dışişleri Bakanlığı ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger'in 7 Afrika ülkesine yapacağı gezinin 23 Nisan günü başlayacağını açıkladı.

Kissinger Kenya, Tanzanya, Zambiya, Zaire, Gana, Liberya ve Senegal'i ziyaret edecek.

Kissinger, bu arada, Kenya'nın başkenti Nairobi'de yapılacak Birleşmiş Milletler ticaret ve kalkınma konferansına da katılacak.

Kissinger'in daha önce, Etyopya ve Mozambik dahil başka Afrika ülkelerini de ziyaret etmesi tasarlanmış, ancak bunlara yapılacak ziyaretten vazgeçilmişti. Kissinger'in bu ülkeleri ilerde ziyaret etmesi beklenilmekte.

(THA)

haftanın panoraması
şevki adalı

Lübnan'da barış için yeni bir umut ışığı

Başkan Süleyman Franciye'nin istifası ve gerekli reform çalışmalarına başlanması koşuluna bağlı olarak, İlerici Sosyalist Parti lideri Kemal Canpolat'ın yaptığı çağrıyla uygulanmasına başlanan ve hemen taraflardan hiç birinin uymadığı son ateşkes anlaşması, sürenin dolmasıyla 12 Nisan Pazartesi günü sona erdi.

Ateşkesin sona erdiği gün, bir Suriye tank birliği Lübnan topraklarına girerek "Bekaa" vadisinde ilerlemeğe başladı. Suriye'nin desteklediği "Es Saika" Filistin gerillalarıyla Teğmen Ahmet el Katib'in denetimindeki Lübnan Arap Ordusunun birlikleri arasındaki çatışmaları, hafta sonuna doğru Falanjistlerin Beyrut'un doğusunda bulunan, Müslümanlara ait Dur Cueyr kasabasını kuşatmaları izledi. Falanjistler bu kasabayı 48 saatlik bir kuşatmadan sonra ele geçirdiler. Diğer bir ilginç gelişme ise, Filistinlilerin kendi aralarında da çarpışmalara başlaması oldu. Çeşitli kaynaklardan alınan haberler Suriye'nin desteklediği "Es Saika" gerillalarıyla Filistin Kurtuluş Örgütüne bağlı gerillaların yer yer çatıştıklarını gösteriyordu. İlerici Sosyalist Parti lideri Kemal Canpolat' ın Suriye'nin yaptığı müdahalelerin önlenmesi için yaptığı çağrı ise, Lübnan bunalımına yeni boyutlar kazandırıyor ve bunalımın giderek Araplararası bir bunalım haline dönüşmekte olduğunu gösteriyordu.

Cuma günü ise olayların akışı hızlandı ve Şam Radyosu, Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yasir Arafat'ın, Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat ile saatlerce süren bir görüşmeden sonra, 7 maddelik bir barış planı üzerinde görüş birliğine vardığını açıkladı.

Üzerinde anlaşmaya varılan barış planı; bir Suriye-Lübnan-Filistin ortak komuta konseyinin kurulmasını, konseyin ateşkesi denetlemesini, çatışmaları başlatacak taraflara karşı ortak hareket edilmesini, Suriye'nin barışçı girişimlerinin desteklenmesini öngörmekte. Bu yeni planın ne ölçüde başarılı olacağı tabii ki henüz belli değil. Şimdiye kadar bunalımı sona erdirmek için yapılan birçok girişim umutlar doğurmuş, ancak bunlardan hiçbiri sonuç vermemişti. Şam-FKÖ ikilisinin son girişimi de, aşırı iyimserler dışında çok kimse tarafından kuşkuyla karşılanacak bir girişim olarak nitelenebilir.

Bu noktada basınımızın sorunları ele alış ve yorumlayış şekline değinmekte kaçınılmaz oldu. Lübnan'da, bir yıl önce, bunalımın patlak vermesinden kısa bir süre sonra basınımız Lübnan'da çatışan tarafları solcu Müslümanlar ve sağcı Hıristiyanlar diye ikiye ayırdı. Bundan sonra da mesele basitti artık. Sol Müslümanları, sağ ise üstü kapalı şekilde de olsa (zorunlu olarak) Hıristiyanları tutmağa başladı. Lübnan'da olayların bugün ulaştığı noktada ise, sorunları bu kadar basitleştirmek ve yargılara varmak kolay değil.

Basınımızın bir bölümüne göre, Lübnan'da olayları Batı kapitalizminin bir uzantısı olan faşist Hıristiyanlar çıkarmışlardı ve amaçları, geçmişteki gibi sömürü düzenini sürdürmekti. Basınımızın diğer bölümü ise, geleneksel tutumu içinde, uluslararası komünizmin Lübnan'ı parçalama çabası içinde olduğunu iddia ediyordu.

Unutulan şey, Lübnan'lı Hıristiyanların da Müslümanların da, bu ülkede yüzyıllardır bir arada yaşayan Arap asıllı topluluklar olduğu idi. Örneğin Hıristiyan topluluğunun en güçlü ve kalabalık grubunu oluşturan Maruniler dağ köylüleriydiler. Lübnanlı Müslümanlardan sadece din farkıyla ayrılıyorlardı. Marunilerin vurucu gücü olan Falanj Partisi'nin ise (Arap dünyası bu partiyi Kataeb olarak bilir) ne İspanyol Falanj'ı ne de diğer neo-faşist partilerle bir ilgisi vardır. Nitekim iç savaş sırasında komünist Hıristiyanlar da Falanj birliklerinde çarpışmışlar ve topluluklarına yönelen tehlikeyi durdurmağa çalışmışlardır.

Lübnan bunalımının sadece son bir haftası bile, Türk kamuoyunun şimdiye kadar inandırıldığı değer yargılarının altüst olmasına yetmiştir. Örneğin Ortadoğu'nun en "İlerici ve devrimci" lideri olarak tanımlanan Başkan Hafız Esat Filistinlileri "Sahte devrimciler ve devrim satıcıları" şeklinde nitelemiş, Lübnan'da Müslümanlara ait Dur Cueyr kasabasının "faşist" Falanjistler tarafından işgal edilmesine göz yummuştur. Suriyeli lider Hıristiyanları korumak için Lübnan topraklarına bir tank birliği bile sokmuştur. Üstelik bunu İsrailli yöneticilerle anlaşarak yaptığını gösteren işaretler de vardır. Batılı kaynaklar Suriye'nin, Beyrut-Şam karayolunun Kuzeyinde faaliyet gösterdiği sürece, İsrail müdahalesine hedef olmasının söz konusu olmadığını bildirmektedirler.

Başkan Esat'ın tutum değişikliği çok kimse için şaşırtıcı olabilir. Oysa Başkan Esat kendi politikası bakımından tutarlı hareket etmektedir. Örneğin Suriye'de üslenmiş olan "Es Saika" Filistin gerilla örgütü, Lübnan'da devlet içinde devlet durumuna gelen Filistin Kurtuluş Örgütünün tersine, tamamen devletin denetimi altındadır. "Es Saika" gerillaları ise, Suriye ordusu içinde görevlidirler ve merkezi yönetimden bağımsız hareket yetkileri yoktur.

Filistinlilerin kendi aralarında bölünüp çarpışmaları, kamuoyunu köksüz slogan ve klişelerle belirli birşeye inandırma çabasında olanlar için kuşkusuz kötü bir sürpriz oldu. Şimdiye kadar hiç kimsenin olasılık vermediği şey geçen hafta içinde gerçekleşti ve "Es Saika" gerillalarıyla FKÖ gerillaları Lübnan'da yer yer çatışmaya tutuştular. Ortadoğu'nun en devrimci örgütlerinden biri sayılan Filistin Kurtuluş Örgütü yetkilileri ise, Suriye'ye karşı Suudi Arabistan'ın desteğini sağlama çabası içine girdiler.

Bütün bunlar; mese'eleri anlamak için, klişelere güvenmenin, temelsiz sloganları tekrarlamanın her zaman geçerli olmayacağını göstermeğe yeterli.

ESKİ SAYFALARIN RÜZGÂRIYLA

Hazırlayan: Güngör Göktan

Ezeli bir dert, işgüzar politikacılar ve bir film üzerine yayınlar

1949'da, "Vatan ve Aşk" filmi yüzünden, oldukça sert bir fırtına esti. Milletvekili Fahri Kurtuluş, Meclise bir soru önergesi vererek, Warner Brothers şirketinin "Vatan ve Aşk" filminde komünizm propagandası yapıldığını ileriye sürdü. Filmin yasaklanmasını istiyordu.

Soru önergesi üzerine, konuya eğilen Cumhuriyet Gazetesi, ilgilileri, Lale Sinemasında filmi, bir sansür heyeti titizliğinde seyretti. 12 şubat 1949 tarihli gazetede bu haber "Dün bir filmi sansür ettik" başlığı ile verildi ve haberde şöyle deniliyordu:

"Acaba bize komünist propagandası yaptığı iddia edilen film yerine başka bir eser mi gösterilmişti. Tuhaf şey, iki saat müddetle bir propaganda filmi gördüğümüz halde sinemaya girerken komünizmden ve Sovyet Rusya'dan ne kadar nefret ediyor idiysek, aynı his ve düşüncelerle dolu idik. Herkes bundan evvel gördüğü filmleri hatırlamaya çalışıyor ve onların bazılarında bu kabil iddiaları mevzuu bahis ettirebilecek bir iki sahne hatırlayarak takrir sahibinin "Vatan ve Aşk" için neden böyle düşündüğünü anlamaya çalışıyor, nihayet onun pek az sinemaya gittiğinde ve hele takririni vermekte bir hayli acele ettiğinde karar kılıyordu.

Filmde komünizmden bahis yoktu. Casusluk mücadelelerini anlatan ve mesud netice ile biten alelâde bir Amerikan filmi idi.

Salondan çıkarken bir hikaye anlatılır: Son günlerde şehrimize bir Amerikan filmi gelmiş. Filmin aslında vak'a Arabistan'da geçiyormuş ve minareye çıkan bir adam arabca ezan okuyormuş. Kordelâyı İstanbul'a getirtenler eserde arabca ezan okunduğunu duyunca korkudan tüyleri diken diken olmuş, hemen filmin o kısmını değiştirerek elin Arabına ezanı türkçe okutmuşlar.

Hikâye hepimizi evvela güldürdü. Sonra Millet Meclisine verilen takriri hatırlatarak bu yersiz hassasiyetin ileride sanat alemimizde nelere sebeb olabileceğini anlatarak acı acı düşündürdü. Allah encamımızı hayır eyleye..."

Bu yazının yayınlanması üzerine, Fahri Kurtuluş, Cumhuriyet Gazetesini hedef alan konuşmalar yapmağa başladı. CHP Meclis Grubunda yaptığı konuşmada, onun "komünist propagandası yapıyor" dediği bir filmde böyle bir şey olmadığını söyleyen gazete ve sahipleri hakkında ağır suçlamalarda bulundu. Grupta konuşması tasvip görmedi. Fahri Kurtuluş, salondan çıkmaktan başka çare bulamadı. 15 şubat 1949'da bu konuşması üzerine Cumhuriyet Gazetesinde manşetten verilen Nadir Nadi imzalı başyazıda "Müfteri, fikir düşmanı bir softaya cevap" başlığı altında şöyle deniliyordu:

"Kendinizden başka türlü düşünenlere tahammül edemediğiniz için, siz doğrudan doğruya fikirlerin düşmanısınızdır."

Artık, Fahri Kurtuluş'un kimliğini ortaya koyan bir yayın başlamıştı. Uzun süre, Fahri Kurtuluş, manşetten verilen başyazılar ve o başyazıların altına yerleştirilen haberlerle eleştirildi.

Film için verilen önerge ortada kalmıştı.

Cumhuriyet Gazetesi daha sonra, Graham Greene'in "Vatan ve Aşk" adlı filme konu olan romanını yayınladı.

İktidarda olan bir partinin milletvekili basına mağlup olmuştu. Yıl 1949'du.

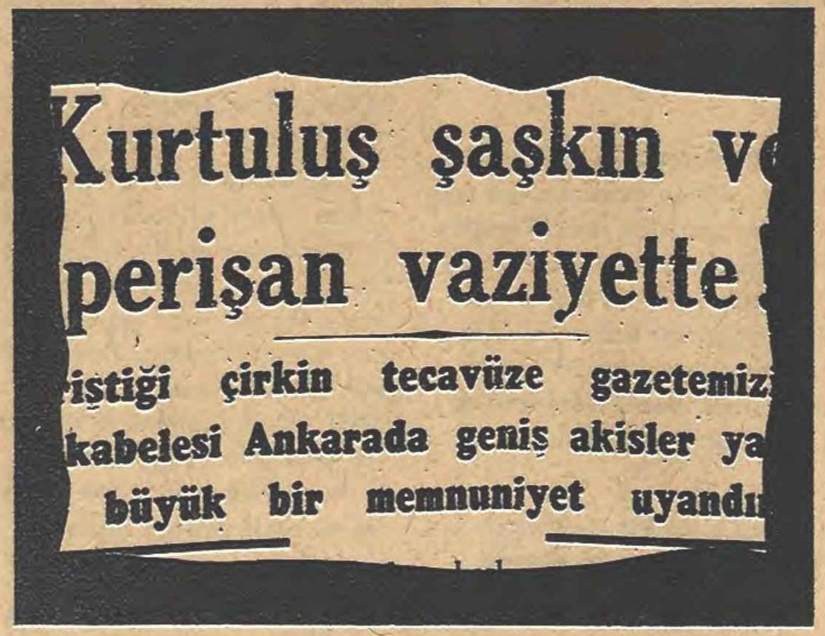


Dün bir filmi sansür ettik!

Bu iş öğleye doğru Lâle sinemasının salonunda yapıldı. Seyirciler «Cumhuriyet» muharrirlerinden ibaretti, gösterilen film ise bir milletvekilinin Meclise takrir vererek komünizm propagandası yaptığı için menedilmesini istediği «Vatan ve Aşk» kordelâsı idi

Dün bir filmi sansür ettik. Evet, bu ... Lâle sinemasının salo- | ti. Biz filmi görmeye talib olduk, L... sineması göstermeyi istedi ve neti...

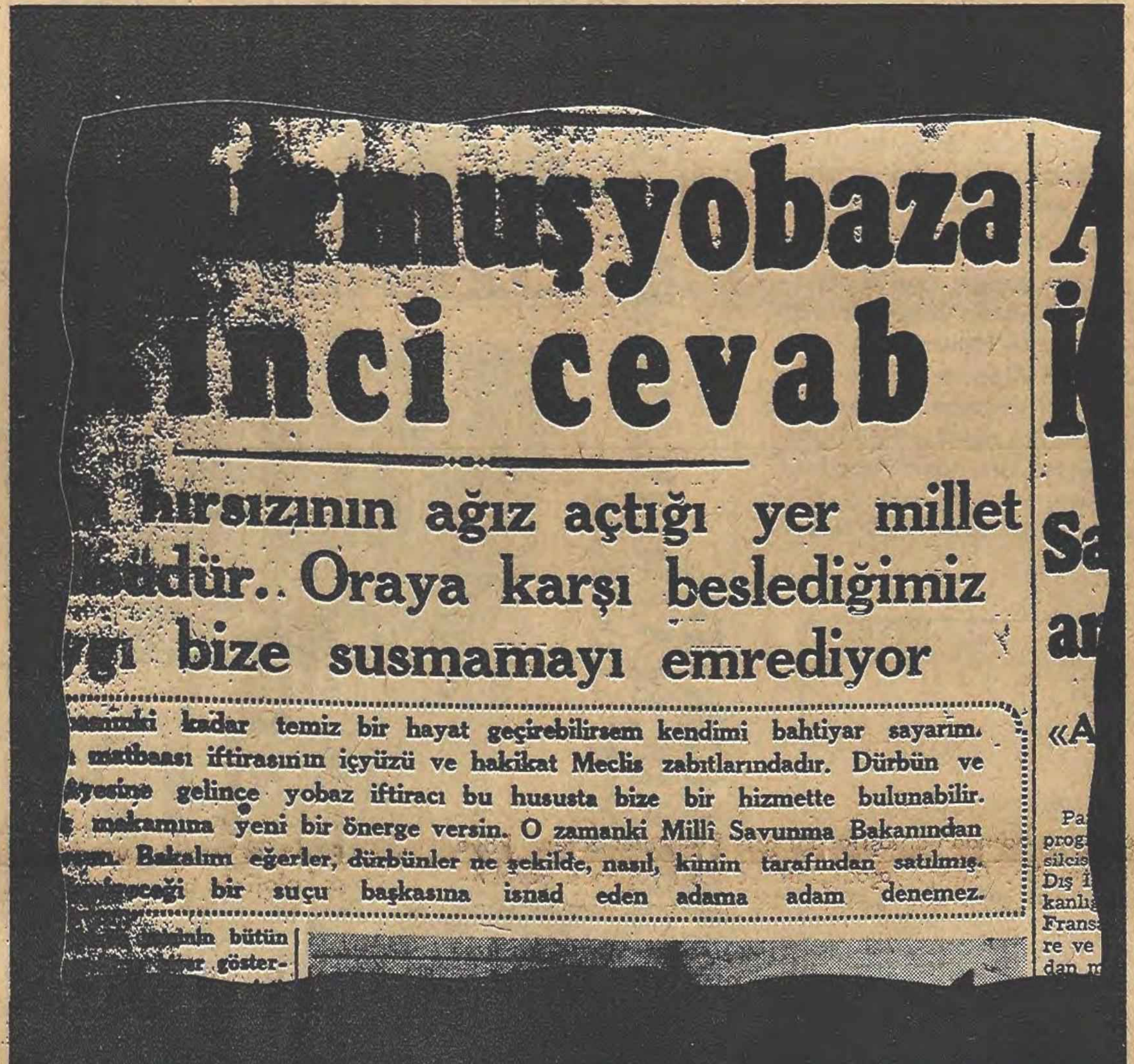
12 Şubat 1949 - Cumhuriyet



Kurtuluş şaşkın ve perişan vaziyette

...iştiği çirkin tecavüze gazetemiz... ...kabelesi Ankarada geniş akisler ya... büyük bir memnuniyet uyandı...

18 Şubat 1949 - Cumhuriyet



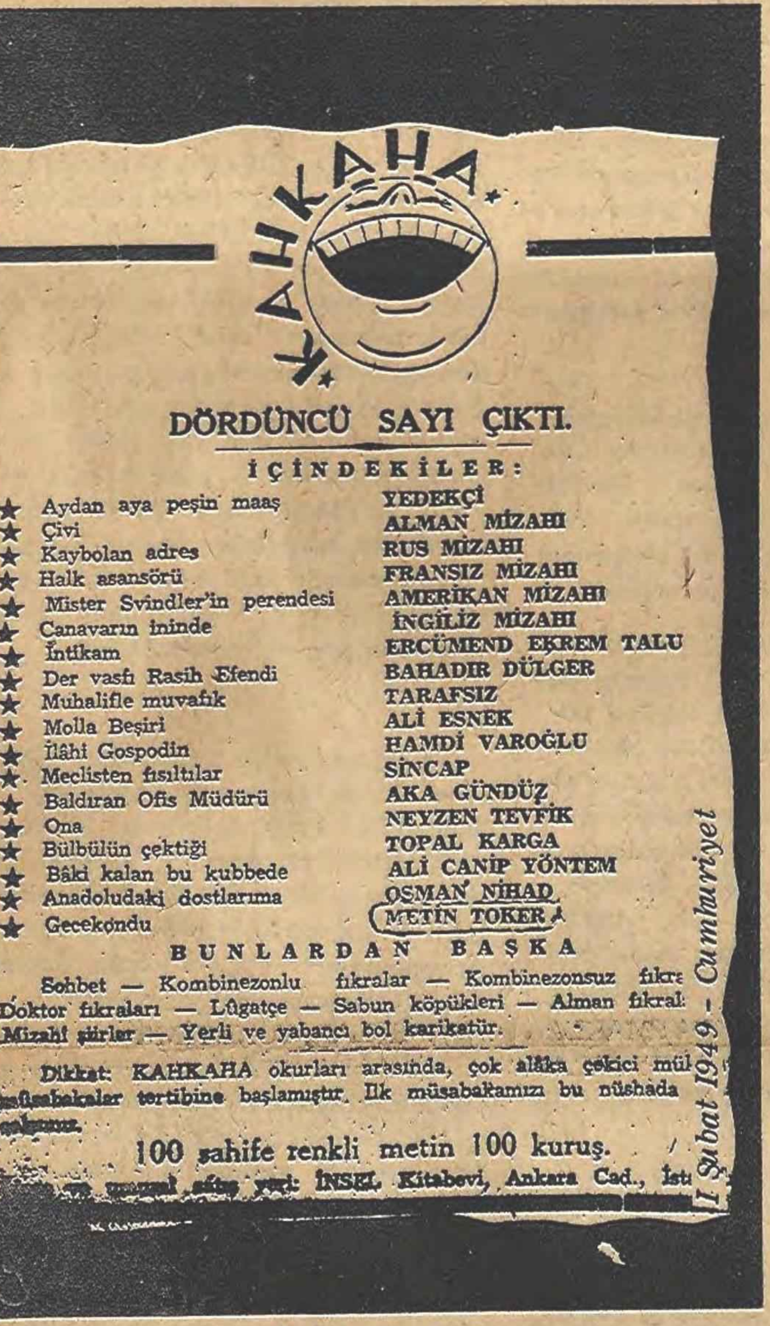
...muşyobaza ...inci cevab

...hırsızının ağız açtığı yer millet ...südür.. Oraya karşı beslediğimiz ...gı bize susmamayı emrediyor

...zamanki kadar temiz bir hayat geçirebilirsem kendimi bahtiyar sayarım. ... matbaası iftirasının içyüzü ve hakikat Meclis zabıtlarındadır. Dürbün ve ...tiyesine gelince yobaz iftiracı bu hususta bize bir hizmette bulunabilir. ... makamına yeni bir önerge versin. O zamanki Millî Savunma Bakanından ... Bakalım eğerler, dürbünler ne şekilde, nasıl, kimin tarafından satılmış. ...eceği bir suçu başkasına isnad eden adama adam denemez.

18 Şubat 1949 - Cumhuriyet

DÜŞÜNDÜREN İLANLAR...



KAHKAHA

DÖRDÜNCÜ SAYI ÇIKTI.

İÇİNDEKİLER:

★ Aydan aya peşin maaş	YEDEKÇİ
★ Çivi	ALMAN MİZAHI
★ Kaybolan adres	RUS MİZAHI
★ Halk asansörü	FRANSIZ MİZAHI
★ Mister Svindler'in perendesi	AMERİKAN MİZAHI
★ Canavarın ininde	İNGİLİZ MİZAHI
★ İntikam	ERCÜMEND EKREM TALU
★ Der vasfı Rasih Efendi	BAHADIR DÜLGER
★ Muhalifle muvafık	TARAFSIZ
★ Molla Beşiri	ALİ ESNEK
★ İlâhi Gospodin	HAMDİ VAROĞLU
★ Meclisten fısıltılar	SİNCAP
★ Baldıran Ofis Müdürü	AKA GÜNDÜZ
★ Ona	NEYZEN TEVFİK
★ Bülbülün çektiği	TOPAL KARGA
★ Bâki kalan bu kubbede	ALİ CANİP YÖNTEM
★ Anadoludaki dostlarıma	OSMAN NİHAD
★ Gecekondu	METİN TOKER

BUNLARDAN BAŞKA

Sohbet — Kombinezonlu fıkralar — Kombinezonsuz fıkra... Doktor fıkraları — Lûgatçe — Sabun köpükleri — Alman fıkral... Mizahî şiirler — Yerli ve yabancı bol karikatür.

Dikkat: KAHKAHA okurları arasında, çok alâka çekici mü... müsabakalar tertibine başlamıştır. İlk müsabakamızı bu nüshada ...

100 sahife renkli metin 100 kuruş.

... satış yeri: İNSEL Kitabevi, Ankara Cad., İst...

1 Şubat 1949 - Cumhuriyet

VE HÂLÂ GÜLDÜRÜYOR

İLAN

1-Belediyemizce yaptırılacak ikinci kısım Dükkan ve otel inşaatı (449.819.85) lira keşif bedel üzerinden 2490 Sayılı Kanun gereğince kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2-Buna ait şartname, Plân ve diğer evrakları bedelsiz olarak hergün Belediye Muhasebesinde görülebilir.

3-Eksiltme 4/Mayıs/1976 salı günü saat 10.00 da Belediye binasında encümence yapılacaktır.

4-Geçici Teminatı (21742.-) liradır.

5-İstekliler Müracaat dilekçeleri ile birlikte Teknik personel beyannamesini, Taahhüt beyannamesini, Bayındırlık Bakanlığından almış oldukları (c) guruptan keşif bedeli kadar işin eksiltmesine girebileceğini gösterir müteahhitlik karnesini, İşin keşif bedeli kadar iş yaptığına dair iş bitirme belgesini ibraz etmek suretiyle ve Bayındırlık Müdürlüğünden alacakları yeterlik belgesini 1976 yılı Ticaret odası belgesini teklif mektubu ile birlikte zarfa koymaları lazımdır.

6. Teklif mektuplarını 4/Mayıs/1976 ihale günü saat 10.00 a kadar makbuz karşılığında ihale Komisyonu Başkanlığına vereceklerdir.

7-Telgrafla müracaat ve postada vuku bulacak gecikmeler kabul edilmez

8-Keyfiyet ilân olunur.

Almus Belediyesi

Basın:14774-774

Eyüp Asliye 2. Hukuk Hakimliğinden

Dosya No:1975/184

Davacı Elife Sarıkaya tarafından Yusuf Tekgöz aleyhine açılan tazminat davasının yapılan duruşmasında:

Davalı Beşir Aydın Esentepe Alibeyköyü yolu No 3 te ikamet etmekte iken oradan ayrılıp gittiği ve adresininde tesbit edilmediğinden ilan suretiyle dava dilekçesinin ve davetiyenin tebliğine karar verilmiştir.

Davalı Beşir Aydın duruşma günü olan 20/4/1976 günü saat 10. mahkememiz de hazır bulunması veya kendisini bir vekil temsil ettirmesi davetiye yerine kaim olmak üzere ilan olunur.

Basın:3219-773

Âdi Tasfiye ve İflasın Açılması İlânı

İSTANBUL 1'İNCİ İFLAS MEMURLUĞUNDAN

Dosya No:1976/4

Müflisin adı, Soyadı ve ikametgâhı S. S. Yeni Örnek Yapı Kooparatifi Üsküdar Tunusbağı caddesi 41/2

İflasın açıldığı tarih 11/2/1976

İstanbul 2 inci Ticaret mahkemesince iflâsın karar verilmiş olan yukarda adı ve adresi yazılı müflis hakkında tasfiyenin şimdilik adi tasfiye şeklinde yapılması tensip kılınmış olduğundan:

1- Alacaklıların ve istihkak iddiası sapiplerinin alacak ve istihkaklarını ve bunların dayanağı olan belgeleri veya örneklerini bu ilan tarihinden itibaren bir ay içinde (+) memurluğumuza kaydettirmeleri veya tevdi eylemeleri.

2-Müflise borçlu olanların aynı süre içinde kendilerini ve borçlarını bildirmeleri, aksi halin (İc.İf.K.336 maddesi uyarınca) cezaî sorumluluğu gerektireceği,

3-Müflisin mallarını her ne suretle olursa olsun ellerinde bulunduranlar o mallar üzerinde kanuni hakları saklı olmak şartiyle bunları aynı süre içinde iflas dairesi emrine tevdi etmeleri, makul özre dayanmaksızın vermezlerse cezai sorumluluğa uğrayacakları ve rüçhan haklarından mahrum kalacakları (İc.İf.K.336),

4-26/4/1976 günü 14 saatte dairede de ilk alacaklılar toplantısı yapılacağından alacaklıların bu toplantıya gelmeleri veya yetkili bir vekil göndermeleri, müflis ile müşterek borçlu olanlar ve kefillerinin ve borcu tekeffül eden sair kimselerin bu toplantıda hazır bulunmaya hakları olduğu ilan ve tebliğ olunur.

(+) 1-Pek uzak yerlerde veya yabancı memleketlerde ikamet eden alacaklılar için 1 numaralı bentteki bir aylık süre uzatılabilir.

2- Reddedilen bir mirasın tasfiyesi lazım geldikçe miras hükümleri gereğince evvelce alacaklılar davet edilmişse 1 numaralı bentteki müddet on güne indirilir.

(İc.İf.K.220) Basın: 3209-771

İLAN

İSTANBUL 9. CU İCRA MEMURLUĞUNDAN GAYRİMENKUL SATIŞ İLANI

DOSYA NO:1975/311

1) Şişli, Bozkurt mahallesi, Eşref Efendi sokağında kain 140 kapı sayılı, 218 pafta, 1304 ada, 54 parsel sayılı 180.00 M2 sahalı 5 kat, 5 meskenli apartımanın 22/116 arsa payına tekabül eden zemin kat 2 nolu mesken ile,

2) Beyoğlu, Çatma Mesçit mahallesi, Mezarlık sokağında kain 18 kapı nolu, 112 pafta, 882 ada, 14 parsel sayılı 46 M2 sahalı K. Apartımanın tamamı ile,

3) Beyoğlu Asmalı Mesçit, mahallesinde Sofyalı sokağında kain 12 kapı sayılı, 1 pafta, 312 ada, 25 parsel sayılı ve 70.00 M2 sahalı K. Apartımanın tamamı ile,

4) Fatih, Hacı Hüseyin ağa mahallesi, Samatya caddesinde (Yeni ismi: Orgeneral Abdurrahman Nafiz Gürman caddesi) Yeni: 403 kapı numaralı 314 pafta, 1230 ada, 8 parsel sayılı, 167.00 M2 sahalı, dükkanı olan kargir apartımanın 40/100 arsa paylı bodrum kat 2 nolu dairenin tamamı,

5) Fatih, Dervişali mahallesi, Dilmaç sokağında kain 15 kapı numaralı 458 pafta, 2549 ada, 14 parsel sayılı, 115.80 M2 sahalı K. Apartımanın tamamı izaleyi şuyu ve açık arttırma suretiyle satışa çıkarılmıştır.

İMAR DURUMLARI: 1) İmar müdürlüğünün 11.6.1975 gün ve 1864 nolu imar durumuna göre Şişlideki gayrimenkule, Çatı katı yapılamaz, H-15.50 Mt. irtifaında, krokide taralı kısımda, bitişik nizam, inşaata müsade edilmektedir.

2) Beyoğlu Çatma mesçit mahallesindeki yere imar müdürlüğünün 11.6.1974 tarih ve 1863 sayılı imar belgesine göre: Çatı katı yapılamaz, H-15.50 Mt. irtifaında krokide taralı kısımda, bitişik nizam inşaata müsade edilmektedir.

3) Beyoğlu Asmalı Mesçit mahallesindeki yere imar müdürlüğünün 11.6.1974 tarih ve 1862 sayılı imar durumuna göre: Çatı katı yapılamaz, ticaret bölgesindedir. Mesken yapılamaz, H-12.50 Mt. irtifaında, krokide taralı kısımda, 3.00 Mt. arka bahçe mesafesi, bitişik nizam inşaata müsade edilmektedir.

4) Fatih Hacı Hüseyin Ağa mahallesindeki yere imar müdürlüğünün, 11.6.1974 gün ve 2809 sayılı imar belgesine göre: Çatı katı yapılamaz, H-15.50 Mt. irtifaın da, krokide taralı kısımda, bitişik nizam inşaata müsade edilmektedir.

5) Fatih Dervişali mahallesindeki yere imar müdürlüğünün 18.2.975 gün ve 9788 sayılı imar durumuna göre: Yazılı şartlar dahilinde h-9.50 Mt. irtifaında, 4.75 Mt. arka bahçe bırakmak suretiyle, bitişik nizam, inşaata müsade edilmektedir.

MAHALLİNDE YAPILAN TETKİKAT

EVSAFLARI: 1) Şişli, Bozkurt mahallesi, Eşref Efendi sokak 140 kapı sayılı gayrımenkul 1 bodrum, 1 zemin, 3 normal katlı olup bahis mevzu daire zemin katda 2 nolu dairedir. Bu dairede sokağa bakan L tipi zemini ahşap parke kaplı salon-salomanje, arka kısma doğru bir antre, koridor ve üzerinde mutfak, Banyo, WC, bir sandıkodası ve arka kısımda iki oda vardır. Odalar marley diğer kısımlar karo mozayıktır. Elektrik ve su vardır

KIYMETİ: 180.000.00 TL. kıymet taktir edilmiştir.

2) Beyoğlu Çatma mesçit mahallesi mezarlık sokak 18 nolu gayrımenkul, Tepebaşı caddesinden aşağı inerken sağa sapılan ve gazinoya giden yol üzerinde kalmaktadır. Halen kısmen kömürlük olarak kullanılan bodrum, zemin, 1 ve 2. ci katlar ile tavanarasından ibarettir. Zemin katta cephede bir oda, arka kısımda bir oda, bir WC mevcuttur. Arkadaki oda mutfak olarak kullanılmaktadır. Ara bölmeler, tavan ve taban ahşap olup yan duvarlar kargirdir. Birinci kat zemin katın aynı olup yalnız girişten dolayı cephede iki oda vardır. Zemin katdan 1. ci kata çıkan merdiven mozayık olup diğer merdivenler ahşapdır. İkinci kat ise birinci katın aynıdır. Binada su, elektrik, havagazı vardır. Bina eski ve tamire muhtaçdır. Bir ailenin ikamet etmesi için inşa edilmiş olup sonradan bazı merdiven başı bölmeleri yapılmıştır.

KIYMETİ: 110.000.00 TL. kıymet taktir edilmiştir.

3) Beyoğlu, Asmalı Mesçit mahallesi, Sofyalı sokakda bulunan 12 kapı sayılı gayrımenkul kargir bina olup 1 bodrum, 1 zemin, 3 normal katdan müteşekkildir. Zemin ve irtibatlı bodrum kat lokanta olarak kullanılmaktadır. Bu kısmın cephesinde demir ster ve camekan, iç kısmın zemini karo mozayık kaplıdır. Sol taraftan 18 mozayık basamakla 1. ci kata çıkılmaktadır. 1. ci kat üst katlarla müşterek otel olarak kullanılmaktadır. 1. ci katda cephe kısmında iki küçük oda, merdiven başında vestiyer, arka kısımda L tipi bekleme salonu ve WC vardır. 15 basamakla çıkılan 2. ci katda 4 oda bir vestiyer yeri ve bir WC vardır. 3. cü kat ikinci katın aynıdır. Bina eski ve yığmadır. Cephesi artifisıyel sıvadır. Su ve elektrik vardır. KIYMETİ: 400.000.00 TL. kıymet taktir edilmiştir.

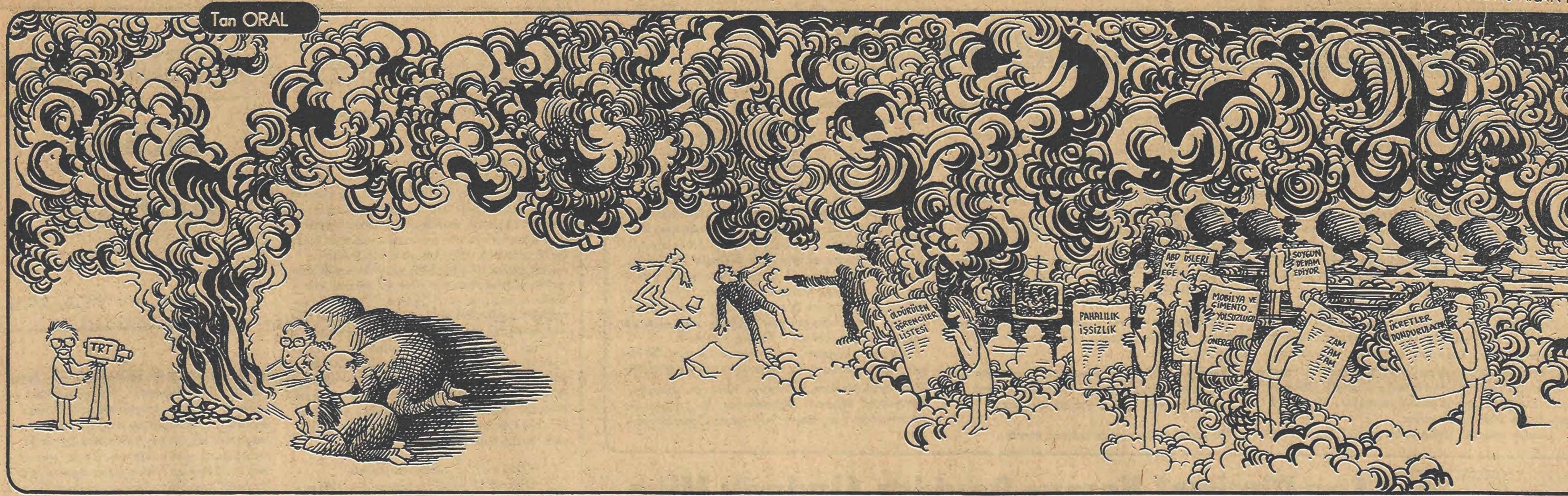
4) Fatih Hacı Hüseyin mahallesi, Samatya caddesi (Yeni ismi Orgeneral Abdurahman Nafiz Gürman caddesi) üzerinde bulunan gayrımenkul ise Samatyadan Yedikuleye giden Merhaba Otobüs durağındadır. 403 kapı nolu Aykıray Apartımanı olup kayden bodrum, mahallen zemin kat ve 2 normal katdan müteşekkildir. Binanın zemin katında kasap vardır Satışa mevzu daire arka cepheye nazır olup bir oda, mutfak ve WC den ibaret olduğu tespit edilmiştir. Su ve elektrik vardır. KIYMETİ: 45.000.00 TL. kıymet taktir edilmiştir.

5) Fatih Dervişali mahallesi, Dilmaç sokağında 15 kapı sayılı gayrı menkul, vefa stadının arka tarafında kalmaktadır. 1 bodrum, 1 zemin, 1 normal, 1 de çekme katdan müteşekkildir. Her katda iki daire olup çekme katda bir daire vardır. Tamamı 7 dairedir Su ve elektrik vardır. Bodrum kat dairelerde 1 oda, 1 WC, ve 1 mutfak vardır. Zemin kat dairelerde 2 oda, banyo WC, mutfak ve antreden ibarettir. 1. ci katlarda zemin katın aynı olup çatı katında 1 antre, 1 oda, WC, banyo ve mutfak vardır. Ön ve arka kısmı terasdır. Binanın cephesi artıfısıyel sıva olup yığma ve eski binadır. KIYMETİ: Tamamına 300.000.00 TL. kıymet taktir edilmiştir.

Müzayedeye iştirak edeceklerin muhammen kıymetlerin % 10 nispetin nakti teminat akçesi yatırmaları veya milli bir bankanın teminat mektubunu ibraz etmeleri icap eder. Dellaliye resmi, ihale damga pulu bedeli, tapu harç ve masrafları ile tahliye ve teslim masrafları alıcılara aittir.

İlk açık arttırması 21.5.1976 Cuma günü saat 10 dan 10.30 a kadar Şişli Bozkurt mahallesi 1304 ada, 54 parsel sayılı gayrımenkulde 2 nolu dairenin, saat 10.45 den 11.15 e kadar Beyoğlu Çatma Mesçit mahallesi 882 ada, 14 parsel sayılı gayrımenkulün tamamı, saat 11.30 dan 12 ye kadar Beyoğlu Asmalı Mesçit mahallesi 312 ada, 25 parsel sayılı K. Apartımanın tamamı, saat 14 den 14.30 a kadar Fatih Hacı Hüseyin mahallesi 1230 ada, 8 parsel sayılı gayrımenkulde 2 nolu dairenin ve saat 14.45 den 15.15 e kadarda Fatih Dervişali mahallesi 2549 ada, 14 parsel sayılı K. Apartımanın satışları İstanbul Sultanahmet Adliye Sarayı 9. cu icra dairesinde yapılacaktır. Arttırma şartnameleri herkesin görebilmeleri için ilanın gazetede neşrinden itibaren dairedeki özel kartonda açık bulundurulacaktır. Taliplilerden şartname talep edildiğinde 200 krş posta pulu gönderildiğinde adreslerine bir örneği gönderilecektir. İlk açık arttırmada teklif edilen bedeller muhammen kıymetlerin % 75 ni bulmadığı taktirde ençok arttıranların taahüdü baki kalmak üzre arttırma 10 gün daha uzatılarak onuncu 31.5.1976 Pazartesi günü saat 10 dan 10.30 a kadar Şişli 1304 ada, 54 parsel sayılı gayrimenkulde 2 nolu dairenin, saat 10.45 den 11.15 e kadar Beyoğlu Çatma Mesçit mahallesi 882 ada, 14 parsel sayılı K. Apartımanın tamamı, saat 11.30 dan 12 ye kadar Beyoğlu Asmalı Mesçit mahallesi 312 ada, 25 parsel sayılı K. Apartımanın tamamı saat 14 den 14.30 a kadar Fatih Hacı Hüseyin Ağa mahallesi 1230 ada, 8 parsel sayılı 2 nolu dairenin, saat 14.45 den 15.15 e kadar da Fatih Dervişali mahallesi 2549 ada, 14 parsel sayılı gayrımenkullerin satışları yine İstanbul Sultanahmet Adliye Sarayı 9. cu icra dairesinde yapılacak ikinci açık arttırmalarında ençok arttıranlara ihale olunacaktır. İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin ve irtifak hakkı sahiplerinin haklarını faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgelerle 15 gün içinde icra dairesine bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicilile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşılmasından hariç kalırlar. Daha fazla bilgi edinmek istiyenlerin memurluğumuzun 1975/311 sayılı dosya numarası ile memurluğumuza müracaatları, alıcıların satış mahallinde ve saatinde hazır bulunmaları ilan olunur.

Basın:3192-769



Tan ORAL

KÖY ENSTİTÜLERİ VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Binali Seferoğlu (TÖB-DER Genel Sekreteri)

Bizim yakın tarihimizde İzmir İktisat Kongresinin önemi çok büyüktür. Bu kongre, emperyalizme karşı savaşın ilk ve önemli aşamasını silahla kazanan yönetici (asker-sivil) kadronun bilinç düzeyi ve geleceğe bakışlarını ortaya koyar. Bu kongrede liberal bir sistem yeni Türkiye devletinin temel tercihi olmuştur. Bu tercih, Batının üst yapı modellerini zorunlu olarak benimsemiştir. Medeni Kanun, Ceza Kanunu, tapulama ilkeleri vs. Batı modeline uygun olarak kurumlaştırılmıştır. Hem Batıya karşı savaş, hem Batıyı taklit...

Yeni yönetim şeklinin Cumhuriyet olması da bazı olumsuzlukların zorunluluğunu ortadan kaldıramamıştır. Örneğin, Osmanlı döneminde toprak mülkiyeti Tanrı'ya aitti. Padişah bunun yeryüzündeki yönetiminden sorumluydu. Toplumun tasarruf (kullanım) hakkını hiç değilse gözdelerine vermekte, istediğinden alıp başkasına vermekte özgürdü. Oysa Cumhuriyetin tapulama sistemine göre, zilliyetten (belli süre kullanmaktan) ötürü topraklar kullanana tapulanmıştır. Bugün hâlâ toprak reformu diye bir sorun varsa, temelinde İktisat Kongresinde benimsenen sistem yatar. Onun ürünü olan hukuk düzenlemeleri yatar. Bu örneklerden bir tanesi sanayileşmenin özel ellere bırakılması, birikimsiz (tasarruf) yerli burjuvazinin Türkiye'yi sanayileştirememesi ve benzeri sorunlardan temel tercihe bağlı konular.

Üretim ilişkilerinin düzenlenmesi, tercihi kişilere bırakılınca temel dönüşümler de olamamıştır. Örneğin sanayileşmenin getireceği hızlı toplumsal hareketlilik olmamış. Ortaçağ özelliğini sürdüren toplumsal yapı ile 20. yüzyıl arasında kalan bir toplum olarak varlığımızı sürdürmeye başlamışız. Uluslaşma sürecine girmemiz bile gecikmiştir.

> ORTAÇAĞ ÖZELLİĞİNİ SÜRDÜREN TOPLUMSAL YAPI İLE YİRMİNCİ YÜZYIL ARASINDA KALAN BİR TOPLUM OLARAK VARLIĞIMIZI SÜRDÜRDÜK.

Toplumda değişme, gelişme olmadığı gibi yeni yükümlülükler gelmiştir. Örneğin, düzenli askerlik, vergi, okuma zorunluluğu, dine uymayan bayramlara ve törenlere katılma, törenlere uymayan kıyafet, evlilik vs. hepsi yük olarak gelmiştir. Bu zorlamalar sonucu halk ayaklanmaları, patlamalar "gerici" hareketler olmuştur.

1935'lere gelindiğinde sanayileşmemiş, üretimi artmamış, bulaşıcı hastalıklar yayılan, bir ulus bütünlüğü göstermeyen bir toplum ve yeni dünyanın gereklerini yerine getiremeyen, kurtardığı ulusu ıstıraba sürükleyen bir yönetici kadro görüyoruz. Buna karşılık sanayileşme olmadığı için işçi sınıfı oluşamamıştır.

Ne var ki Cumhuriyete karşın bürokratlar devlet-halk diyaloğunu kuramamışlardır. Halkı okutma işine önem verilmektedir, ama halkta önemli bir istek belirmemektedir. Halk devlete karşı yasak savma yolunu yeğlemektedir. Aslında halkın âcil ekonomik istekleri gibi âcil eğitim istekleri de saptanamamıştır. Çok ağır ve pahalı bir eğitim sistemi sürmektedir. Kurtuluş Savaşından kalan "gayri millilik" kuşkusu birinin yerine diğer yabancı taklitçiliğini getirmekte ve bocalama sürüp gitmektedir.

Böylesine bir bocalama ortamında Mustafa Kemal gerçekçi bir insan olan subay emeklisi Saffet Arıkan'ı Kültür Bakanı yapar. Arıkan, kendisi gibi gerçekçi olan bir kadro kurmak isteğindedir. Kendisine Gazi Eğitim Enstitüsü Müdürvekili ve Mektep Müzeleri Müdürü İsmail Hakkı Tonguç önerilir. Arıkan, sadece askerce bir sınama evresinden sonra Tonguç'u İlköğretim Genel Müdürü yapar. Tonguç da çalışacağı kadroyu kurma olanağını bulur.

Tonguç, hem Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısını, hem eğitim ortamını tanımakta, hem de dünyadaki eğitim akımlarını bilmektedir. Ancak bu nitelikler de yeterli değildir. Belli bir eğitim ihtiyacı, belli bir sosyo-ekonomik ve politik düzenin varlığına bağlıdır. Türkiye'de eğitimi şiddetle isteyen halk yığını yoktur. Açlıktan, hastalıktan bitkin bir halk yığını vardır. Öyle ise olsa olsa eğitim öncelikle halkın üretim gücünü geliştirecek bir etken olarak benimsenebilirdi. Yöneticilerinin tutumu ne idi? Böylesine zor amaçlı bir girişimi desteklemeli miydi? Evet desteklenecekti. Mustafa Kemal "en kısa zamanda halkı cehaletten" ne pahasına olursa olsun kurtarma direktifi vermişti. Tonguç ve ekibi böyle bir ortamı yaratmak şartıyla göreve geldi.

Bu ekip, eline geçen olanağı en gerçekçi bir yöntemle uygulama ortamı bulmuştu. Yasal olanaklar yaratmak zor değildi.

Önce halkın ürkmeyeceği, kolay anlaşabileceği bir öğretmen tipine ve üretimi geliştiren bir eğitim sistemine gerek vardı. Bu öğretmen, askerde başarı gösteren okur-yazar çavuşlardan yetiştirilebilirdi. Altı aylık kurs ve hizmet içi eğitimle yetiştirilip geliştirilen öğretmenler, böyle bir sistemin ürünü olmuş ve beklenenden fazlasını vermiştir. Okullar yerli malzemelerle ve ucuza donatılmıştır. Ders kitapları ve araçları devlet eliyle standart hazırlanmış ve maliyetine ulaştırılmıştır. Okul kooperatifleri aracılığıyla parası olmayan çocuklar köy ürünleri ile (yumurta vs.) gereksinmelerini karşılayabilmişlerdir.

2. Dünya Savaşı Türkiye'nin sanayileşme umudunu daha da geciktirmiştir. Bu nedenle eğitmen deneyi Köy Enstitüleri girişimiyle daha da geliştirilecektir. 3803 sayılı Köy Enstitüleri Yasası ile "köye öğretmen ve köye yararlı meslek adamı" yetiştirilmek amaçlanmıştır. Bu meslek adamları belli bir mesleğin adamı olmanın yanında sağlıklı insan kuşağı yetiştirmenin ve üretimi artırmanın yollarını da öğreneceklerdir. Üretimi mümkün olan teknolojiyle yaparak köy insanının dünya görüşü değiştirilecek ve yeni bir dünya doğrultusu gösterilecektir. Yeni tip eleman devletin elini ve yardımını köye çekecektir. Tarıma dayalı örnek üretim yapacaktır. Yönetime bizzat katılacaktır. Kooperatifçiliği geliştirmeye, halkı tefecinin elinden kurtarmaya çalışacaktır. Halkla birlikte, halk için gerekenleri devletten isteyecektir. Böylece giderek yönetime sahip çıkacaktır.

Köy Enstitüleri bir devrim hareketi değildir. Ama devrime ortam hazırlayan girişimlerin en önemlilerinden biridir.

Enstitüler kırsal kesim insanının örgütlenmesini amaçlamıştır. Adından anlaşılacağı gibi Enstitüler zaten köye yönelmiştir. Amaç, yaşadığının ve nasıl yaşaması gerektiğinin bilincinde olan ve daha iyi yaşamanın savaşını veren insan yetiştirmekti. Sonuca baktığımızda amacı daha iyi anlıyoruz. Köy Enstitüsü kuşağı ve onun devamı Türkiye'de sorunlara çağdaşlarına kıyasla ilk eğilen ve bu yüzden büyük oranda kıyılan, Meclise girmeyi amaçlayan ve giren bir kuşaktır. Evrimini tamamlamadan yıkılan, ama bir anlamda yıkılamayan bu kurumlar yıkılışının otuzuncu yılında bile güncel tartışma konusudur.

Enstitülerin düzeni incelendiğinde işin önemi daha iyi anlaşılır. Öğrenciler Enstitülerin sadece günlük işlerini yapmakla kalmamışlar, yönetime ağırlıklarını koymuşlardır. Yöneticileri ve yönetimi eleştirmişlerdir. Giderek kalemleriyle ülkenin yönetimini eleştirmeyi ve bunun rizkine katlanmayı öğrenmişlerdir.

Burada konuyla ilgili iki örnek verelim, birincisi Tonguç'un bir görüşüdür. Şöyle diyor Tonguç: "Köy meselesi bazılarının zannettikleri gibi mihanikî bir surette köy kalkınması değil, mânâlı ve şuurlu bir şekilde, köyün içten canlandırılmasıdır. Köylü insanı, öylesine canlandırılmalı ve şuurlandırılmalı ki, onu hiçbir kuvvet yalnız kendi hesabına ve insafsızca istismar edemesin. Köyün sakinlerine köle ve uşak muamelesi yapamasın. Köylüler şuursuz ve bedava birer ip yayvanı haline gelmesinler. Onlar da her vatandaş gibi, her zaman haklarına kavuşabilsinler. Köy meselesi, köyde eğitim problemleri de içinde olmak üzere bu demektir."

> TÜRKİYE'DE EĞİTİMİ ŞİDDETLE İSTEYEN HALK YIĞINI YOKTUR. AÇLIKTAN VE HASTALIKTAN BİTKİN BİR HALK YIĞINI VARDIR. ÖYLE İSE, EĞİTİM ÖNCELİKLE HALKIN ÜRETİM GÜCÜNÜ GELİŞTİRECEK BİR ETKEN OLARAK BENİMSENEBİLİRDİ.

İkinci örnek şu: Enstitüler kurulur kurulmaz saldırılar başlamıştır. Ne var ki savaş yıllarında bürokrasi ağır basmakta ve gerekli yıpratma yapılamamaktadır. Tonguç'u işbaşından uzaklaştırmanın başka bir yolu aranır. 1946 yılı seçimlerinde aday olması ve millî eğitim bakanı olması önerilir. Tonguç, bunun bir oyun olduğunu bilir. Ve şimdilik görevinin daha önemli olduğunu belirtir. "Bu çocuklar Meclise girecekler" der. Bu umudu gülümsemeyle karşılayanlar bugün sağsalar Tonguç'un gerçekçiliğini anlamışlardır sanırız.

Fakat Tonguç, 1946 yılı seçimlerine katılmak üzere CHP'ye bir liste verir. Halk Partisi, içinde palazlanan gerici kanada karşılık, tabana yakın bir ekibin katılmasını ister.

Bu liste ile Tonguç, birisi kadın olmak üzere 4 eğitmen, 5 gezici başöğretmen, 3 ilköğretim müfettişi, 3 köy enstitüsü müdürü, 2 millî eğitim müdürü, bir millî eğitim memuru ve ayrıca 7 muhtar ile halktan bir kişinin adaylığını istiyor. (Toplam 26 kişi)

Köy Enstitülerinin kuruluşu araştırmalara, incelemelere dayanmıştır. Yabancı ülkelerin eğitim sistemleri ve Türkiye eğitimi hakkında rapor veren eğitimcilerin görüşleri dikkatle incelenmiştir. 1935-1937 yılları arasında heyetler gönderilerek, Sovyetler Birliği, İtalya, Almanya ve Fransa gibi ülkelerin eğitim sistemleri "Özellikle ilköğretim ve öğretmen yetiştirme bakımından" inceletilmiştir. Tonguç da Almanya'da eğitim görmüş (1918-1922) ve genel müdürlüğü sırasında Balkan ülkelerinin eğitim sistemlerini inceleme fırsatını bulmuştur. Millî Eğitim Bakanlığı 1930 yılından başlayarak, çeşitli ülkelerin eğitim örgütleri hakkında inceleme yaptırmış, bu konuda kitaplar yazdırmıştır. Örneğin: Bulgaristan Maarifi (A. Haydar Taner-1931), Almanya Maarifi (İsmail Tonguç-R. Şemsettin Sirer) 1934, Fransa Maarifi (H. Âli Yücel) gibi.

Ayrıca Batıda ve bizde ilköğretimin gelişimi incelenmiştir. Bunun en güzel belgeleri Tonguç'un İlköğretim Kavramı (1946), Canlandırılacak Köy (1939 ve 1947) adlı yapıtlarıdır. Türkiye'de ilköğretimi ve köy eğitiminin durumu incelenmiş "1935" ve rapor halinde Millî Eğitim Bakanlığına verilmiştir.

Tüm bunlara karşın, Köy Enstitüleri Türkiye'nin özel koşullarına ve toplumun evrim doğrultusuna göre tam bir bilimsellikle kurulmuştur. Tonguç, Batıdaki eğitim ilkelerini uygulamayı daha önce öğretmen okullarında ve Gazi Eğitim Enstitüsünde denemiştir. Ancak Batıdaki uygulama ile Türkiye'deki uygulamanın aynı sonucu vermediğini görmüştür. Tonguç bu deneylerden sonra şu kanıya varıyor: "Ferdin üzerine müessir olan eğitimsel ortamı teşkil eden maddî uygarlığın kendisi modern olmadıkça, ne toplum, ne de fert modern uygarlığın temsilcisi olabilir." Sosyal psikolojinin bulguları da Tonguç'u bu görüşünde doğrulamaktadır.

Sonuç olarak, Köy Enstitüleri, bilimin verilerine dayalı, tam bize özgü kuruluşlardır.

Önce şunu belirleyelim: Köy Enstitüleri, içinde yaşadığımız bu yılların kurumları olamaz. Günümüzün 40 yıl öncesinin koşullarına göre kurulmuştu. Bugün daha değişik yapıda devrimci demokratik kuruluşlara gerek var. Böyle bir olanak verildiğinde günümüzün koşullarına uygun kuruluşlar düşünülmelidir. Bugünün eğitimcileri, kendi ölçülerine göre, Köy Enstitülerin bıraktığı (belâlı) bir kadrodan öfke ile söz etmektedirler. Çünkü o zaman olduğu gibi, şimdi de Köy Enstitülerine karşı çıkan anlayışın arkasında egemen sınıflar vardır. Köylünün uyanıp karşı geleceğini, kölelik yapmayacağını, hakkını isteyeceğini bilen çevreler, 1940'ta Köy Enstitülerinin kuruluş yasasına itiraz etmemişler ama, 1942'de çıkan Köy Enstitüleri ve Köy Okulları Teşkilât Kanununa karşı çıkmışlardır. Ancak Meclisin o günkü yapısı sayesinde yasa geçmiştir. Fakat egemen güçler bir süre sonra Köy Enstitülerini yıpratmanın ortamını bulmuşlardır. Çok partili dönem bu olanağı daha iyi sağlamıştır. Aykırı yan, Enstitülerin, yukarıda açıklandığı gibi, köylü kesimini belli bir bilinç düzeyine iletme işlevidir.

> ENSTİTÜLERİN DÜZENİ İNCELENDİĞİNDE İŞİN ÖNEMİ DAHA İYİ ANLAŞILIR. ÖĞRENCİLER ENSTİTÜLERİN SADECE GÜNLÜK İŞLERİNİ YAPMAKLA KALMAMIŞLAR, YÖNETİME AĞIRLIKLARINI KOYMUŞLARDIR. YÖNETİCİLERİ VE YÖNETİMİ ELEŞTİRMİŞLERDİR. GİDEREK, KALEMLERİYLE ÜLKENİN YÖNETİMİNİ ELEŞTİRMEYİ VE BUNUN RİZKİNE KATLANMAYI DA ÖĞRENMİŞLERDİR.

Köy Enstitüleri model olarak alınıp hiçbir ülkede uygulanmamıştır. Ancak yabancı eğitimciler tarafından dikkatle izlenmiş ve incelenmiştir. Yabancı ülkelerde bu konuda doktora tezleri ve araştırmalar hazırlanmıştır. Eğitim kuramlarına da önemli etkileri olduğu bilinmektedir. Köy Enstitülerinin biçimsel olarak, eğitim kurumlarında ve toplum kalkınması çabalarında etkisi görülen ülkeler Tayland, İran ve kısmen Hindistan'dır. Ayrıca Köy Enstitülerinin UNESCO tarafından geri kalmış ülkelere tavsiye edildiği anımsanmalıdır.

1946 yılı seçimlerinde Halk Partisi içindeki (tutucu-sermayeci-ağa) kanadı ağırlık kazanmıştır. İkinci Dünya Savaşı bitmiş, Türkiye'de çok partili döneme geçilmiştir. ABD ile ikili anlaşmalar imzalanmıştır. Türkiye dünyada yalnız kalma korkusuna kapılmıştır. Marshall planı yürürlüğe girmiştir. Tüm bunlar Halk Partisi içinde yeni bir denge kurmayı gerektirmiştir. Aslında, Köy Enstitüleri, Halk Partisinin önemli bir kesimini de karşısına almıştı. Bu nedenle yeni hükümette, yalnızca Hasan Âli Yücel'e değil, hümanist, ilerici, hatta Kemalist kanada mensup kişilere de yer verilmemiştir.

Köy Enstitülerinden ödün verilmediği taktirde Demokrat Parti, iktidarı CHP'den alabilirdi. Bu nedenle Enstitülerin en önemli ilkeleri budanmaya başlanmıştır. Öğrencilere daha az iş yaptırmak, serbest okuma etkinliklerini kısıtlamak, eleştirileri kaldırmak gibi. Kısa zamanda Tonguç ve Köy Enstitülerinin kuruluşunda emeği geçen kadro tasfiye edilmeye başlandı.

Türkiye'de iktidar olmak isteyen burjuvazi gelişmeye başlamıştır. Burjuvazi, sınıfsal yapısı gereği, yabancı sermaye ile de içli dışlı olmaya başlamıştı. Bu ortama da ABD emperyalizmi tarafından hazırlanmıştır.

Köy Enstitüleri "Mezar kazıcı" diye nitelenen kapitalizm tarafından kurulmuş, ne var ki bu kuruluşlarda görev alanlar ve mezun olanlar onların amaç ve isteklerinin tersi bir doğrultuda bilinçlenmişlerdir. Kendi sınıfsal çıkarına ters bir yörüngeye girdiğini gören burjuvazi, acımasızca bu kuruluşları emekleme döneminde boğmuştur.



TONGUÇ DİYOR Kİ:
"KÖY MESELESİ BAZILARININ ZANNETTİKLERİ GİBİ MİHANİKÎ BİR SURETTE KÖY KALKINMASI DEĞİL MANALI VE ŞUURLU BİR ŞEKİLDE KÖYÜN İÇTEN CANLANDIRILMASIDIR"

Politika

Yayınlayan ve yöneten: İSMAİL CEM
Politika Basım Yayın A.Ş. adına sahibi: ERCAN ARIKLI

Yayın Müdürü: HASAN YILMAER — Müessese Müdürü: RUA TEZCAN
Yazı İşleri Müdürü: GÜNGÖR GÖKTAN — Ankara Temsilcisi: ADİL ÖZKOL

Babıâli Cad. Tasvire Han. Cağaloğlu-İstanbul
Telefon: 22 84 46
Ankara: Ziya Gökalp Cad. 16/4 Tel: 17 00 55 - 17 65 36

Basım: İstanbul Matbaacılık VEB Ofset Tesisleri
Dağıtım: Hürriyet Gazete Dağıtımı A.Ş.

İlân Tarifesi: Sütun santimi 3. sahife 110 TL. İlân Sahifesi 100 lira İstanbul Baskısı 70 lira Kitap İlânları 50 TL.

YIL: 4 SAYI: 1022 ● 18 NİSAN 1976 CUMARTESİ

seslenişler

BAHAR VE GAZETE

● Aysel ÖZAKIN ●

Ilık Nisan sabahında iskeleye gazete almaya iniyorum. Toz duman içindeki asfalttan uzaklaşmak istiyorum. Dalıyorum çimenli alana. Güzel bir yüz sanki. Pembe badem ağaçları bu taze yüzü renklendirmiş.

Gazeteyi alıyorum. Denize doğru yürürken başlıkları okuyorum: Ankara'da komandoların ve polisin kurşunları ile üç genç öldü. Fotoğrafta polisler kara görünüyor, taşıdıkları sedyenin örtüsü bembeyaz, ince bir ölüyü örttüğü anlaşılıyor. Bu beyaz ince ölüyü kaçıran polislerden birinin yüzü seçiliyor: asıkyüzlü, hasta küstah bir gurur.

Denize doğru yürüyorum. Yanan gözlerimle denizin ipekli, yumuşak, parlak örtüsüne bakıyorum. Kıyıdaki evlerin perdeleri güne sırtlarını dönmüşler. Kıpırdamıyorlar. Kadınlar, çocuklar uykudalar. Bu kıyı bana solmuş, yırtılmış, kirli bir entarinin bozulmamış ince beyaz dantelden yakası gibi görünüyor. Gürültülü, kanlı günler yaşanıyor. Toy bir Nisan güneşi denize dokunuyor.

Denize bakmak, derin soluk almak, iskeleye doğru yürümek böyle günlerde suçmuş, ayıpmış gibi görünüyor bana. Birçok insanın bu açık, duru Nisan günlerinde bu duyguya kapıldığını düşünüyorum. Güzelliklerin karşısında kendimizle hesaplaşıyoruz. Toplumun üstünde gezinen kara bir bulut içimizdeki göğü karartıyor.

Senatörün oğlu da öldürüldü. Sebzelerini, meyvelerini sulayan manav şöyle diyor:

"Ötekiler köpek ölüsü müydü ki şimdiye kadar hiçbirinin sesi çıkmadı?"

Bakkal Sivas'lı gibi görünüyor bana. İçerde iki yapı işçisi de var. Kasketli yapı işçisi şöyle diyor,

"Şimdi anladılar neymiş ciğer acısı."

Bakkal:

"Yine zamlar geliyor. Yine kaldırdılar çayı sigarayı. Sıkıştılar ya, onun için askeri idare istiyorlar."

Sözlerle katılıyorum. Yumurta alıyorum. Bir süre dükkândan ayrılamıyorum. Förtr şapkalı yaşlı yapı işçisi güldürmek için şu sözleri söylüyor:

"Senatöre de Bakana da bakmaz bunlar."

Yeniden çimenli alandayım. Elimde kesekağıtları, evimin yolunu tutuyorum. Başka yollara sapmışım. Bahçeli, kümesli eski evlerin arasına dalmışım. Tavuklar geçiyor. Çiçekler sanki ilgi bekliyor, göze çarpmak için allanıp pullanıyorlar. Anadolu'lu iri bir kadın, paslı bir tulumbadan su çekiyor. İstanbul'da, apartmanların hemen arkasında, bu iç çeker gibi sesler çıkaran eski tulumba bende garip, taze, ama buruk bir duygu uyandırıyor. Birden buna da hakkım yokmuş gibi, bir tulumbayla ilgili şeyler düşünmek çiçeklere sevinçle bakmak şu anda, hep yersiz, bencil, ayıp şeylermiş gibi geliyor bana. Gazete koltuğumun altında, İlkyazın yumuşaklığı sanki yasak bize. Sorular çiçeklere basıp atlıyor, bize doğru geliyor. Sorularla yanyana yürüyoruz: Ne yapacaklar? Ne yapmalıyız?

Asfalta çıkıyorum. Penceremi buluyorum. Bir köpek, topllayarak, duvar kıyısından sesizce geçiyor. Arka ayağında kan görüyorum. Kanı çok yakından görüyorum. Boğazım düğümleniyor. Bu duyguyu da hemen yargılıyor, zayıf buluyorum. Toparlanıyorum.



Ana, Dimitrof, Nereye Payidar, Aladağlı Miho oyunlarıyla AST 3 Mayıs'ta İstanbul'da



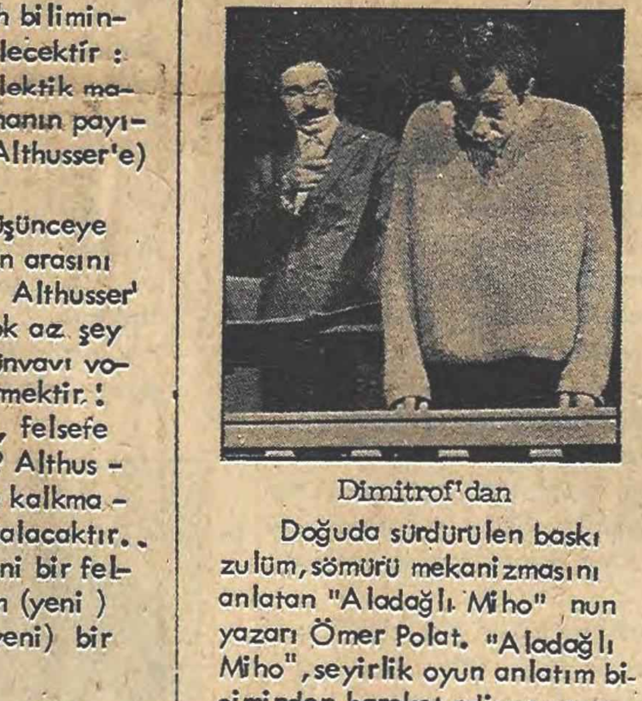
"Nereye Payıdar" dan bir sahne.....

Ankara Sanat Tiyatrosu 3 Mayıs tarihinden itibaren bir ay Dünya Sinemasında Gorki-Brecht ürünü "Ana", Hedda Zinner'in yapıtı "Dimitrof", Bilgesu Erenus'un yazdığı "Nereye Payidar?" ve Ömer Polat'ın "Aladağlı Miho" adlı oyunlarını sahneleyecek.

Gorki-Brecht ürünü "Ana" oyunu, şimdiye değin 400 kez oynandı. İki kez yasaklanan, oyuncuları hakkında dava açılan yapıt, 26 Aralık 1975 tarihinde beraat etti. Oyunun grup yönetmenliğini Rutkay Aziz, müziğini Sarper Özsan, dekor ve kostümünü ise Metin Deniz-Rasim Konyar yaptılar.

Hedda Zinner'in "Dimitrof"unun çevirisi Sevgi Soysal'ın. Rana Cabbar'ın grup yönetmenliğini üstlendiği oyunun müziklerini Tarık Öcal, dekor ve kostümünü Vecdi Sayar hazırladı. Oyun, 1933 Almanya'sındaki Reichtag yangınını ve bunu izleyen Leipzig duruşmasında Dimitrof'un kararlı mücadelesi ile faşizmin gerçek yüzünü tüm dünyaya teşhir edişini konu alıyor.

"Nereye Payidar?" oyununun yazarı Bilgesu Erenus. Günümüzdeki devrimci mücadeleye katılmayarak bireysel kurtuluş arayanların, gerçek kurtuluşu devrimci saflara katılmakta bulacakları temasını işleyen oyunun grup yönetmenliğini Rutkay Aziz yaptı. Müzikli ve belgesel bir kurguyla hazırlanan oyunun müziği Timur Selçuk'un, şarkı sözleri ise Çiğdem Talu'nun. Oyunun dekor ve kostümlerini Rasim Konyar hazırladı.



Dimitrof'dan

Doğuda sürdürülen baskı zulüm, sömürü mekanizmasını anlatan "Aladağlı Miho" nun yazarı Ömer Polat. "Aladağlı Miho", seyirlik oyun anlatım biçiminden hareket ediyor ve seyirci-oyuncu bütünleşmesi ön planda tutularak, seyirci yer yer oyuna dahil ediliyor. Polat'ın ilk yapıtı olan oyun, AST çalışanlarıyla ortaklaşa hazırlandı. Oyunun grup yönetmenliğini Erol Demiröz yapıyor. Dekor ve kostümü AST çalışanları hazırladı.

Geleneksel'in çağdaşlığı

İslimyeli'nin tabloları

Balkan Naci İslimyeli, Mel da Kaptana Sanat Galerisinde, altıncı kişisel sergisini açtı. Bu sergide, 10'u desen olmak üzere, 30 yapıt var. Tabloların birkaç tanesi, sanatçının 12 Mart döneminde yaptığı resimlerden. 1947 de Adapazarı'nda doğan İslimyeli, 1972 de Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulunun dekoratif resim bölümünü bitirmiş. Şimdi de, aynı yerde, Temel Sanat Eğitimi asistanı olarak görevli.

Sanatçı, görüşlerini ve yapmak istediklerini şöyle anlatıyor: "İnsanlığın gelişim dinamiğini kavrayamayan ve buna ayak uyduramayan bir sanatın, ne dünyaya ne sanatçıya katkısı olacağını sanmıyorum. Her sergimde bu sorunsal yapı içinde, toplumun belli köşelerine daha dikkatli, daha deşici bir gözle bakmaya çalışıyorum. Son



sergi, belirli bir toplumsal katın tarihsel ölümünü konu ediniyor. Resim sanatı bizde uzun yıllar sorunlarındışında tutulmuş. Ancak sorunlar çağında ve sorunlarla dolu bir ülkede, kimse resmin üzerini, en incesinden en has ipeğinden de olsa, bezle örtemeyecektir.

İslimyeli, Türk resminin sorunları konusunda ise şunları söylüyor "Resmimizinsorunlarını, kültürümüzün genel sorunlarından ayırmak olanaksız. Bence temel sakatlık, yanlış bir ekonomik modele bağlı, yanlış bir batılılaşma sürecinin Türk sanatına yansımasındadır. Çağdaş Türk resminin halkla ve geniş kitlelerle sağlıklı bağlar için-de olmamasının ikinci nedeni de, eleştiri alanının hemen hemen bütünüyle bireylere ve bu bireyciliğin bir anlamda zorunlu olan çıkmazlarına terk edilmiş olmasıdır."

Louis Althusser adında bir aydın

'Lenin ve Felsefe' adlı yapıtının Türkçeye çevrilmesi dolayısıyla, -bir dergi çevresinde Althusser'e gösterilen aşırı bağlılığı da gözönünde tutarak- bu düşünürle ilgili bazı düşüncelerimi açıklamak istiyorum. Louis Althusser'in düşüncelerinin eleştirisi konusunda, daha uzunca bir yazıyı 'Yeni Ufuklar' dergisine verdim. O yazı, bir gazetenin kültür sayfası çerçevesine sığmayacaktı. Şimdi açıklamaya çalışacağım düşünceler o çerçevede olacak.

Üç-dört yıl öncelerine kadar, Louis Althusser, Fransız düşünce çevrelerinde "moda" yazarlardan biriydi. Daha çok aydınlar arasında, özellikle de kampus'larda (bazı akademik çevrelerde) ve öğrenciler arasında tutulan bir düşünür... Taraftarlarınca, Marx'ın düşüncesindeki 'problématique'leri ortaya çıkaran bir düşünür sayılıyordu. (Bu 'problématique' sözcüğünü, Türkçeye "sorunsal" diye çeviriyorlar sanırım. Bu sözcük de moda olacağa banzer.) Alain Badiou gibi bir yazar, Louis Althusser ve çevresinde toplanmış kuramcılardan (teorisyenlerden) Fransa'da -nelerden sonra- diyalektik materalizmi (yeniden) başlatanlar olarak sözediyordu. Benim (ve benim gibi düşünenlerin) düşünceme göre gerçek çok başkadır, epeyce de tersinedir:

-Althusser, akademik bir düşünürdür. Çağımızda, akademilere özgü kuruluktan, terim ve kavram bilgiçliğinden payına çok şey düşmüştür. Ama, birçok akademisyende olduğu gibi, karmaşık ve çok üst-düzeyde görülen kavramlarıyla, düşünceleri biraz yalınlaştırılınca, anlaşılması güç birşey söylemediği, tersine, bilinen düşünceleri, tekrarladığı kolayca görülür. Onun yazılarında, pek bilimselmiş gibi görülen, gösterilen düşüncelerin, felsefi spekülasyona çok daha yakın olduğu anlaşılır. (Ama, ne var ki, batının, parlak düşünürlerle, marksçılığa katkıda bulunan filozaflara ikide bir gereksinmesi var, nedense)

-Althusser, Marx'ın iki dönemini birbirinden ayırd eder: Genç Marx, olgun Marx. 1844 El Yazmaları'nın genç Marx'ı ile 1847, 1848 yılları sonrasındaki Marx birbirinden farklıdır. Genç Marx, felsefecidir ve kullandığı terminolojiden de anlaşılacağı gibi, Hegel'le, Feuerbach etkilerini iyice atamamıştır üzerinden. O felsefelerin de kullandığı metafizik, idealist anlam-yükü taşıyan sözcükler de kullanır; yabancılaşma bunlardan biridir. (Althusser ve arkadaşlarının bu düşüncesi pek ünlenmişti.)

Oysa, olgunluk çağındaki Marx, artık tüm bu çeşit kavramlardan arındırmıştır düşüncesini. Artık metafizik, idealist kavramlardam hiçbirini kullanmaz. (Ne yabancılaşma, ne hümanizm, ne insan özü...v.b.). Salt bilimsel kavramlarla (üretim biçimleri, üretim ilişkileri, ekonomik ve toplumsal alt-yapı, ideolojik üst-yapı..v.b.) tarih bilimini kuran, bilim adamı Marx'dır bu.

Althusser'e göre, tarih içinde, bilimlerin kurulabildiği dönemler belirlidir. Eski Yunan matematikçileri, Galile, Newton dönemi, şimdi de Marx... dönemleri gibi Nasıl eski Yunan matematikçilerinin kurduğu bilimden sonra, o döneme özgü felsefe, Galile'den sonra çığır açan Kartezyen felsefe gelmişlerse, Marx'ın kurduğu tarih biliminden sonra da yeni bir felsefe gelecektir: Marx'ın yeterince işlemediği diyalektik materyalist felsefe. Bu felsefeyi kurmanın payının bir bölümü de düşünürümüze (Althusser'e) düşecektir.

Böylece, Althusser, Marxçı düşünceye aykırı olarak bilimler le, felsefenin arasını açar. (Marx'da bu ilgi iç-içedir). Althusser'e göre Marx, felsefe konusunda çok az şey söylemistir. Örneğin: 'filozoflar dünyayı yorumladılar; oysa sorun onu değiştirmektir.' demiştir ve orada bırakmıştır. Eski, felsefe yapma yönteminin inkârı mıdır bu? Althusser'e göre: hayır. "Felsefe ortadan kalkmayacaktır. Felsefe, felsefe olarak kalacaktır.. Marksizmin felsefeye getirdiği, yeni bir felsefe pratiğidir" sadece. "Marksizm (yeni) bir praksis felsefesi değil, fakat (yeni) bir felsefe pratiğidir."

İşte, söz oyunu gibi görünen bu düşüncenin ardında yatan eğilim Althusser'in geleneksel felsefi, spekülasyon yapma hakkını kurtarmak istemesidir. Marksçılığın felsefeyi ele alış biçimi, geleneksel felsefe yapma tavrına (yöntemlerine) kökten aykırı değilse, Marksçılıkbir praxis felsefesi değilse, elbette geleneksel felsefe yapma yöntemleri devam edecektir. Bizzat, Althusser, kendisi de, yeni hiçbirşey söylemeksizin spekülasyon yapmaktadır. Felsefi spekülasyon yapmak için de, Marksizm gibi bir alanı seçmiştir.

-Althusser'in yazılarında hep, tarihi yapan kitle, işçi sınıfı gibi kavramlar geçer. Marx'ın yazıları içindeki anlamlarıyla ele alındığında doğrudur bu. Ama, Althusser'de, bu sözcükler bambaşka birşeydir. Tarihin yapılmasında insan-istemine (iradesine) en ufak bir pay tanımaz o, Marx'a da, Engels'e de, Lenin'e de aykırı düşerek. Kitle, işçi sınıfı gibi tozu dumana katan kavramlar varken, insan-istemi gibi ufak tefek şeylerle uğraşacak değil elbet, hele konu bilim felsefesiyse. Ama, bu düşünceleri kopkoyu bir determinizmdir.

Bu yüzden hümanizmle de Marksçılığın ilgisinin olmadığını savunur. Sanki, aksi düşünceyi savunanlar gözünde Marksizm hümanizmden kaynaklanıyormuş, hareket noktası hümanizmmiş gibi. Böylece çağının bütün bilgilerini (her türde) özümleyen ve onların vardığı yerden hareketle düşüncesini kurup, çok ötelere götüren, Marx'ın yöntemine de aykırı düşer.

Sözde pek aşırıcı, ama aslında idealist ve çelişkili. (Son zamanlarda, bir ölçüde öz-eleştiri de yaptı.)

Marksçılık çevresinde, her çeşit düşünce okunup bilinmelidir yurdumuzda. Ama Althusser türünde bir yazara hayranlık yanlışlıkların kaynağıdır. Marksçı düşüncenin özüyle ilgilenen okur, bu tür akademik modalara herhalde kanmayacaktır.

● Demir ÖZLÜ

KONGRE

Alucra Bayır Köyü Sosyal Yardımlaşma Derneğinin yıllık genel kurulu toplantısı 2.5.1976 Pazar günü 14.00 den 17.00 arasında Arnavutköy Boğaziçi spor klübünde yapılacaktır. Bütün üyelere ilan olunur.

İdare Kurulu Başkanlığı

GÜNDEM: 1. Açılış, 2. Yoklama, 3. Saygı duruşu, 4. Raporların okunması, 5. Tenkidler ve cevaplar, 6. İdare heyetinin ibrası, 7. Seçimler, 8. Kapanış Po:782

MÜZİKOLOJİ MUSIKÎ TOTOLOJİ

■ Ergüder YOLDAŞ

Birlikte ele alınan aynı özelliğe sahip bir birinden farklı ve iyice ayırt edilmiş elemanların oluşturduğu bir topluluğu "EVREN" yada "KÜME" deyimleri ile tanımlıyor çağdaş bilimler...

Bilindiği gibi müzik, yapısında bulunan bir birinden farklı elemanların öteleme ve dönmede değişmez kalan özellikleri topluluğudur, yani bir "evren" veya bir "küme"dir. İşte, biz bu evrenin öğelerini sadece birer fiziksel işaret şeklinde algılıyorsak, onları ses, yok eğer bu küme bir düşünce ürünü ise, yani algıladığımız sesleri, büyüklük-küçüklük, nicelik-nitelik, öncelik-sonralık-arasında olma ve benzeri kavramlarla çözüyor, yani "içerme", "örtme", "sıralama" bağıntıları ile bir değer yargısına ulaşıyorsak, bu düşüncemizin ürünü olan kümeyi" ezgi" veya "melodi" terimleri ile adlandırıyor ve anıyoruz. Müzikologlarca kullanılan yaygın bir sınıflama ile müzik, yapısal olarak iki önerme sınıfına ayrılmaktadır. a-) Tek sesli müzik (müzik tek seslidir) yani müzik, a, dır. b-) Çok sesli müzik (müzik çok seslidir) yani müzik, b dir.

-Oldu mu? ...olmadıysa neden?

-Diyoruz ki, müzik olayının gerçekleşebilmesi için, birbirinden farklı sesler gerekir, bu ise birden fazla ses, yani çok ses demektir. Oysa matematikçi - bir önerme deyince, doğru ya da yanlış olan, ama aynı zamanda hem doğru hem yanlış olmayan bir ifadeyi anlarız-diyor. O halde verilen sınıflamada a, b yi gerektirdiğinden b, a'yı gerektirmediğinden doğru bir önerme yanlış bir önermeyi gerektirmez), her türden müziğin, her zaman çok sesli olduğu sonucuna ulaşırız.

Yukardaki çıkarımlama "çok sesli müzik bir batı özentisidir", "kültürde müziğin yeri vardır, Türk müziği zengin düzüm müzüm... filan...ama detaya inmeyi yersiz buluyorum," "Patagonya müzik akademisi metrd'hoteli M. Andon:, Türk müziği gayetle ilginçtir demiş" ve "müzik çok hoş bi şeydir" gibi gayet bilimsel lafları, hiç teklemeden ezbere söyleyebilen "Ansiklopediolog-totoloğ"lar için yapılmıştır.

-Totolog nedir?

-Totolog bir sömürgedir.

-Kimdir?

-Toplumsal bönlüğümüzün kişileşmiş şeklidir, deneysel olmayan bir raslantı büyüklüğüdür, kendiliğinden olup, benliğimiz ile ters orantılı bir değişkendir.

-Nerede, neyi nasıl sömürür?

-Sanatta bilimi, bilimde sanatı sömürür. Fakat bilimden müthiş ürker ve rahatsız olur, bu nedenle, bilim ve sanatın yanyana olduğu alanlarda, dil din, tarih vb. gibi objesiz idrak edilen kavramları, sömürüsüne alet eder. Özgün (spesifik) özelliği, seçtiği büyüklüklerin değişmez kalanlarından çıkarımlanabilir. Sürekli olarak iki tür büyüklük seçtiği görülür.

a-) Ulusal gerçek büyüklükler.

b-) Yapay, ya da kurgusal (programlanmış) büyüklükler.

Tanımlanan öğelerin, fonksiyonel özelliklerini açıklamadan önce, genel ve yapısal bir özelliğin belirlenmesi gerekir: a tümcesinde ifade edilen büyüklük yaşayan, ya da yaşamayan olabilir. Ama, b tümcesi için seçilen büyüklüğün, mutlaka yaşamıyor olması gerekir. (Yoksa aslan payını kendisi alır)

İşlev olarak a tümcesinde gösterilen büyüklük, olabilecek tam karşıt fikirleri pasifize ederek etkisiz hele getirmekte kullanılır. (eger ben, senin fikirine karşı isem ve senin fikrin bir ulusal büyüğün fikri ise, ben ulusal büyüğün fikrine de karşıyım demektir) yine aynı mantıkyöntemle fakat bu kez b, tümcesindeki kurgusal büyüklük ileri sürülür, a'nın b ile aynı fikirde oldukları, ya da a'nın, b yi desteklediği havası yaratılır. Bu iş genellikle kelime oyunları ile yapılır. Tabii ki düzeni tezgahlayan, bu fikirlerin yılmaz bekçisi ve savunucusu ve haliyle de, parsanın toplayıcısıdır, çünkü gerçekte kenarından başka kimse yoktur. Böylece, muhtemel karşıt fikirler, daha doğmadan boğulmuş olur. Bunun örneği, sen müftü ile aynı fikirde isen, müftü şeyhülislamla aynı fikirde ise ve ben senin fikrini kabul etmiyorsam, müftü ve şeyhülislamın fikirlerini de kabul etmiyorum demektir. Şimdi, bu anlatılanların kanıtlanması gerektiğinden bir kaç örnek verelim.

I-) 10 Kasım-1975 günü yapılan TV programında Atatürk, "Tosca"nın aranjörü gibi gösterilmiştir. Burada amaç, Atatürk'ün batı müziğini, değiştirebilecek kadar iyi bildiğini, ve batı müziğinin tasvip ettiği bir sistem olduğunu hissettirmektir. Yani geleneksel müziğin ne olduğunu araştırmak sana düşmez, bu falso seslerle bir şey olacağı yok, biz çok araştırdık hiç bir şey bulamadık, biz bulamadığımıza göre bulunacak bir şey yok demektir. (Tabii bu türden sözler açıktan açığa değil, ama fısıltı halinde ve genellikle yüze karşı değil, arkadan söylenir.)

II-) İstanbul'da yeni açılmış olan "Türk Musikisi Devlet Konservatuarının programı bu konuda gösterilebilecek örneklerin en somut ve en ilginç olanıdır.

Yukarda analitik olarak çıkarımlanan mekanizmanın işleyiş şeklini, daha elemanter olarak, açık ve daha bir kesin görüyoruz bu programda. Sırasiyle dil, din..vb., ve sonra sanat ve bilim örneğin, büyük musiki bilgini Abdülzerzevat efendi, sultan 37 ci Züh tü,'ye ne demiş, tabii bu bilim faslı. Ve sonra Atatürk ve kurgusal büyüklükler Ancak Atatürk, o kadar kesin ve mantıklı bir dil kullanıyor ki, hiç bir kelimeyi yerinden oynatamazsınız. Bakınız ne diyor Atatürk:

Bir ulusun YENİ DEĞİŞİKLİĞİNDE ölçü, MUSİKİDE DEĞİŞİKLİĞİ alabilmesi kavrayabilmesidir.

Şimdi, bu değişiklik kavramının programda nasıl ele alındığını görelim. Konservatuarın görevleri: Yönetmenliğimizin 7 maddesinde, belirtilen amaca varmak için konservatuarımızda yapılacak işler şöyle sıralanmıştır.

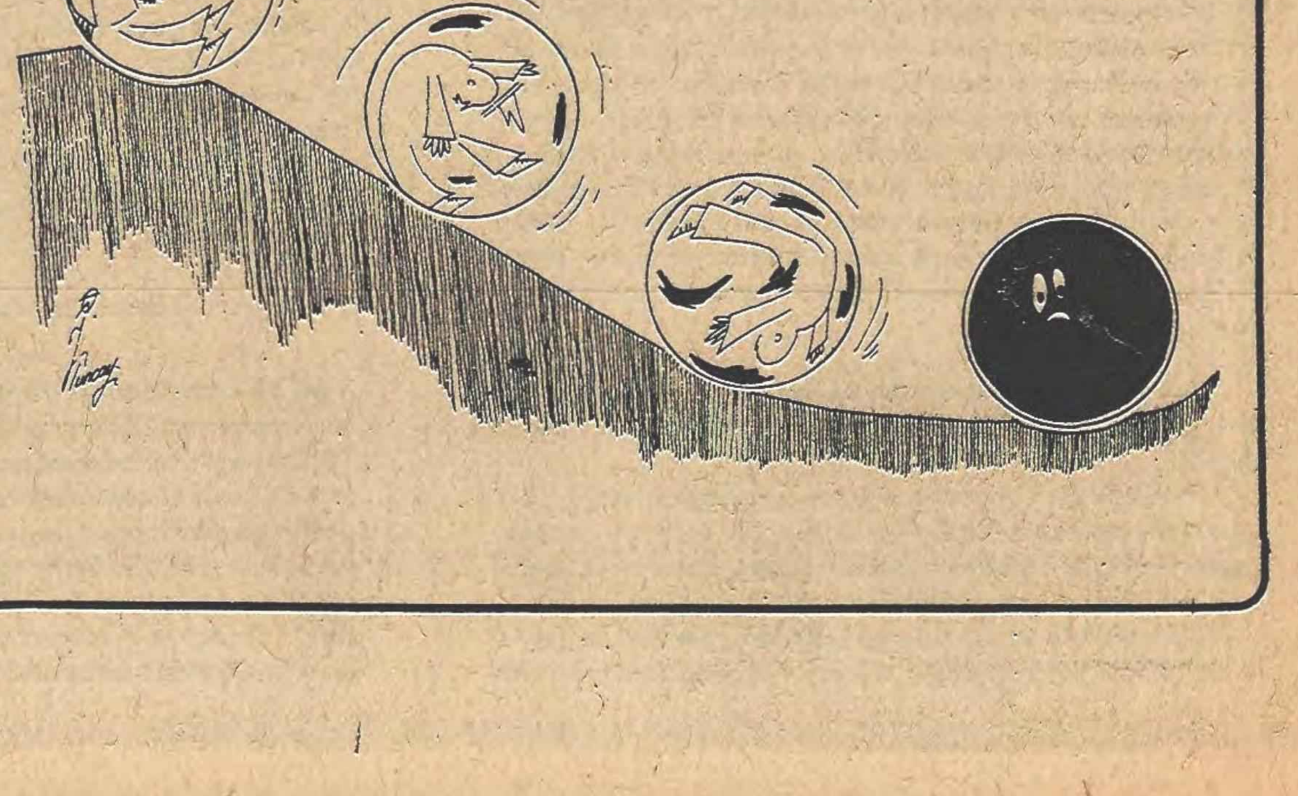
Amaç: Teorik ve uygulamalı meslek eğitimi. (özü verilmiştir)

Yönetmeliğin 7. md. si 13 alt-madde ile belirlenmiş. Amaç yani eğitim ve doğal sonuç olarak diploma verme görevi, altı değişik şekilde çeşitlenerek, diğer maddelerin arasına gün aşırı bir şekilde serpiştirilmiş. Diğer gerçekler de şunlar

1-2 ci md:	Klasik sanat ve Folklor değeri taşıyan yapıtlar DERLEMEK ve TASNİF.
5 ci md:	Türk musikisi tarihini ve bestekarların biyografilerini DERLEMEK.
7 ci md:	Milli kültür ürünü olan yüksek deyişleri ve söyleyişleri TOPLAMAK
8 ci md:	Amacına ve faaliyetine giren konularda ARŞİV, kütüphane, MÜZE kurmak.

Demek ki, değişiklik: Derlemek, toplamak, tasnif etmek, arşiv, kütüphane ve MÜZE kurmak.....mış. Eğitim mi dediniz?... İlk üç yüz öğrenci, on yıl sonra mezun olup toplu halde manş'ı yüzerek geçecekler... Boğulmazlar canım korkmayın, o kabak gibi bombaş kafaları ile suda batmaları kesinlikle olanaksız. Anlayacağınız, bu çocuklara verilecek örgütlenmiş bir müzik bilgisi, metodu yöntemi yok olduğu sanılan şeylerin ise gerçekle ilgisi yok, sadece iyi sunulmuş iyi dilekler kolleksiyonu. Ve öğretmen olarak tayin edilmiş olan müzikçiler sadece icracı. Oysa bu iş tümüyle teorisyenlerin koordine etmeleri gereken bir olgu. Bu işin gerçek emekçileri ise henüz yaşıyorlar, bu nedenle onlardan yararlanılamaz. Evet sayın sayınlar, Okul kuruldu, ama okul yok.

Siz görmek isteyen ama görmenin ne demek olduğunu bilmeyen midyenin hikayesini biliyor musunuz?



5



AVRUPA GERÇEĞİ ve TÜRKİYE

halûk şahin

Yunanistan'ın tam üyeliği tepkilere yolaçtı

TÜRKİYE'NİN AET'YE KARŞI BAŞLICA KOZU: JEOPOLİTİK KONUMU

Bu dizinin başlangıcında, 1976 Türkiye için Avrupa yılı olabilir demiştik. Çünkü Türkiye'nin genel olarak Avrupa gerçeği ve özel olarak AET karşısındaki durumu, toplumun çeşitli kesimlerinde yoğun bir biçimde tartışılıyor. Bu yıl, gerek Türkiye açısından, gerekse AET açısından önemli kararlara gebe.

Ancak AET'nin ön plana geçmesinin bir nedeni daha var: Yunanistan faktörü Şimdiye dek AET'ye Türkiye'ninkine benzer bir statü ile bağlı olan Yunanistan, Roma Anlaşmasının her demokratik Avrupa ülkesine tanıdığı bir hakka dayanarak, tam üyelik için başvurdu. Ortak Pazar Komisyonu bu başvuruyu erken buldu ama Ortak Pazar Konseyi Yunanistan'ın dileğini olumlu karşıladı. Yani Yunanistan büyük bir olasılıkla AET'nin onuncu üyesi olacak.

Dış politikasında daima Yunanistan faktörüne önem veren-aslında dış güçler tarafından böyle yapmaya zorlanan-Türkiye, bu duruma kayıtsız kalmadı. Türkiye hükümeti bir AET uzmanının deyişiyle "hâlâ sevilip sevilmediğini anlamak için" Topluluğu sınamaya başladı. AET'nin Yunanistan konusundaki kararının Türkiye'nin çeşitli çevrelerinde bir düş kırıklığı yarattığı bile söylenebilir. Hatta AET'ye karşı olan çevrelerde bile.

ÇELİŞKİLER VE İLİŞKİLER

Dış politikaya ilişkin pek çok konuda olduğu gibi bu konuda da tutumumuz çelişkilerle dolu. Belki de, hep günügününe yaşamaya alışmış olmanın, ağaçlara bakmaktan ormanı unutmanın sonucu bu. Sağcımız da solcumuz da, AET'nin bir sömürü mekanizması olduğunu, Batı emperyalizminin bizi yutmak için hazırladığı bir tuzak olduğunu söylüyor. Sonra da aynı kişiler, Yunanistan AET'ye bizden önce üye olacak diye kıyameti koparıyor. Aşırı bir alınganlık içinde "Zaten onlar bizi hiç bir zaman sevmediler, üvey evlât muamelesi yaptılar," demeye başlıyor. Tutumlara bir duygusallık hâkim. Pek emin değil kimse, acaba onlar bizi (yutmak için) zorla aralarına almak için çırpınıyor mu? Yoksa, onların bizi aralarına almaya pek niyeti yok da biz mi zorla girmeye çalışıyoruz.



Dokuzların hükümet başkanları son Lüksemburk zirvesinde. Güneye yayılırsak kime benzeriz?

AP içinde de, CHP içinde de bu çelişkili tutuma örnekler bulmak mümkün.

Aslında AET'ye girmek için sıra bekleyen tek ülke Yunanistan değil. Biraz daha demokratikleşmek kaydıyla, İspanya'ya geleceğin ortaklarından biri gözüyle bakılıyor. Portekiz'de seçimleri Soarez kazanırsa, aynı durum Portekiz için de söz konusu olacak. Soarez'in en büyük desteğinin Batı Avrupa'dan geldiği (hiç olmazsa görünüşte) herkesçe biliniyor.

Yunanistan, İspanya, Portekiz... Güneye doğru kayan ve başlangıçtaki homojenliğini yitiren bir topluluk Olabilirmi? Olursa yaşama şansı nedir?

GENİŞLEMENİN SAKINCALARI

15 yıldır AET'de çalışan B.Avrupalı bir uzmanla bu sorular üzerinde konuşuyoruz. Uzman, kaygılı. Bana Schuman'ın kafasındaki Avrupa Birliği fikrinden söz ediyor. Bu aslında bir Kuzey Avrupa ülkeleri birliğidir. Sanayileşme düzeyi, kültür, yaşantı, toplumsal alışkanlıklar açısından birbirine benzeyen ulusların birliği. Başlangıçta bir İtalya vardı (daha doğrusu Güney İtalya) bu görünümü bozan. 1980'lerde İspanyalı, Portekizli, Yunanistanlı bir topluluk nasıl bir şey olur?

"Bir kez" diyor uzman, "Topluluğun Kuzey Avrupalı kişiliği bozulur. Ağırlık merkezi Akdeniz'e kayar. Sonra, bu kurumsal yapı içinde böyle bir genişlemeye girişmek intihar demek olur. Topluluk öne kendisine çekidüzen vermeli. Ondan sonra genişlemeli".

Uzmanın fikrine göre Topluluğun homojenliğinin bozulması, siyasal birlik ülküsünden vazgeçilmesi anlamına gelebilir. Bazı siyasal yorumcular, birtakım ülkelerin sırf siyasal bütünleşmeye gidişi engellemek için genişlemekten yana olduklarını bile söylüyorlar.

"AET sadece bir gümrük birliği olarak kalır o zaman" diyor uzman. "Böylesine kalabalık bir topluluk içinde, oybirliğine dayanan, şimdiki karar makenizması nasıl işler? Tüm bu ülkeler için bir ortak tarım politikası saptamaya çalıştığınızı düşünün...Olacak şey değil".

TÜRKİYE KÖPRÜSÜ

Peki, Türkiye'nin durumu?

Brüksel'de görüştüğüm pek çok kimse Türkiye'nin AET açısından en önemli özelliğinin jeopolitik konumu olduğunu çekinmeden belirttiler. Evet, Türkiye bir pazar olarak da önemliydi AET için, ama vazgeçilemeyecek kadar önemli değildi. Oysa, Avrupa'nın ölesiye muhtaç olduğu petrolün bulunduğu Ortadoğu ülkelerine hem yer olarak hem de kültür olarak komşu olması Türkiye'ye özel bir önem kazandırıyor. AET'nin hesabınca, Türkiye Ortadoğunun yeni zenginleri ile Avrupa arasındaki köprü olabilir. Ayrıca büyük insan hazinesi ve kalabalık ordusuyla Avrupa'nın ağırlığını Ortadoğuda duyurmasını sağlayabilir.

Gerçi Yunanistan da aynı görevi yerine getirebileceğini ileri sürmekte. Nitekim son zamanlarda Ortadoğudaki ticarî etkinliğini arttırmaya çalışıyor sürekli olarak. Ama Ege komşumuz bu açıdan yedek oyuncu durumunda.

Bu açıdan bakıldığında, Türkiye'nin Ortadoğu ülkeleriyle ilişkilerini geliştirmesinin, görüşme masasında pazarlık gücünü arttıracağı söylenebilir.



Avrupa'nın birleşemeyen paraları

Ne var ki, bir köprü olarak AET'ye cazip görünen bu Türkiye, gene aynı nedenle AET'yi ürkütebiliyor. Türkiye, toplumsal yapısı, ekonomik gelişme düzeyi, kültürel özellikleri açısından B.Avrupa ülkelerinden çok farklı. Hatta İspanya, Portekiz, Yunanistan gibi Güney ülkelerinden de farklı. AET'yle iktisadî bütünleşme yolunda karşılaşacağı sorunlar da farklı olacak. Bu durumun belirtileri göründü bile.

"Yunanistan ile Türkiye arasında önemli bir fark var" diyor Brüksel'de bir ekonomi uzmanı. "Türkiye'nin önünde başka alternatifler de var. Oysa Yunanistan AET'ye mecbur durumda".

YARIN: GÜNCEL SORUNLAR

AZİZ NESİN | böyle gelmiş böyle gitmez | 2. BÖLÜM

DİŞİM AĞRIMIYOR, DİYE KENDİ KENDİMİ KANDIRMAYA ÇALIŞTIM AMA BOŞUNA DİŞİMİN AĞRISI İRADEMDEN GÜÇLÜ ÇIKTI

Müzik öğretmenimiz Saim Bey şık giyimiyle gözümün önünde. Müzik öğretmenliğini ciddiye almıştı, ille de bize müzik öğretmeye çalışırdı. Ne acınacak, ne denli boşa gitmiş emeklerdir !... Sonradan bando takımına girenler dışında, benim sınıfımdan hiçbirimiz onca emekle öğretilmeye çalışılan müzikten hiçbişey öğrenmiş değilizdir. Bizde o derslerin genel kültür sağlayacak tortusu bile kalmamıştır.

Saim Bey'in öğretmenim olduğu yıldan otuz yıl sonra, bir akşam Karaköy'den vapurla Kadıköy'e geçerken vavupda Saim Bey'e çok benzer birini gördüm. O'nun yaşında, O'nun giyimindeydi ; ama bize öğretmenlik ettiği yaşında ve kılığında... Sevdiğim öğretmenim olduğu için, vapurda gördüğüm adamın yanına gidip Saim Bey olup olmadığını sordum. Elbette Saim Bey olmazdı. Aradan geçen otuz yıl içinde O'nun yaşlanacağını hiç düşünememiştim. Benim yaşım, O'nun öğretmenlik ettiği zamanki yaşından büyüktü. Ama Saim Bey, benim belleğimde hiç yaşlanmadan kaldığı için, O'na benzer genç birini Saim Bey sanmıştım. Bellek anıların konservesidir; orda anılar hiç yaşlanıp bozulmadan oldukları gibi dururlar.

YARDIMSEVER SOKAK KÖPEĞİ

Hıfzıssıhha adlı bir ders okuyorduk. Bu sağlık koruma "hygiène" dersinin öğretmeni Dr. Fikri Servet'ti. Ağabeyisi Edip Servet'in milletvekili olduğunu duymuştuk.

İyi bir öğretmendi. Ders verirken öğrencinin ilgisini çekmesini, dersini dinletmesini bilirdi. Bir dersinde sağlık koruma öğretmeni olduğu halde, şişmanlığın çok gerekli olduğunu söylemişti. Gerekçesi de şuydu : İnsan uzun süren bir ağır hastalığa yakalanırsa zayıflardı. Zayıflamak, vücutta birikmiş yedek yağın, etin tükenmesi demekti. Bu bakımdan zayıf birininin bir ay dayanabildiği bir hastalığa, şişman kimse daha uzun süre dayanabilirdi. Kendisi şişman değildiyse de tombuldu. Derslerinde arasıra anılarını anlatarak öğrencilerinin ilgisini uyandırırdı. Hayvanlara değgin anlattığı iki anısını, "Hayvan Deyip de Geçme" adlı kitabıma almıştım. O anılardan biri şudur.

Divanyolu üstünde bir evde yaşıyorlarmış. Bir kış sabahı, evinin ikinci katında pencere önünde oturmuş kahvesini içerken bir köpeğin sürekli havlamalarından tedirgin olarak pencereden uzanıp sokağa bakmış. Sokak kapısı önünde havlayan, inleyen bir küçük köpek görmüş. Aşağı inip o küçük köpeği içeri alınca, hayvanın ayağının kırık olduğunu görmüş. İlaçlayıp sarıp tedavi etmiş. İyileşince, sokak köpeği olduğundan, bigün evden kaçıp gitmiş, bir daha da dönmemiş. Ertesi kış yine bir sabah Fikri Servet Bey, evinin penceresi önünde gazetesini okurken, sokaktan sürekli havlama duyunca kapıya inip bakmış. Sokak kapısı önünde havlayan, geçen yıl kırık ayağını tedavi ettiği, evden kaçan o küçük köpekmiş. Ama bu kez yalnız değilmiş, yanında iri bir köpek varmış. İri köpek inleyip duruyormuş, çünkü ayağı kırıkmış. Küçük sokak köpeği, bir yıl önce kendi kırık ayağını tedavi eden doktora, bu kez de kırık ayaklı bir arkadaşını tedavi için getirmiş.

Saygı duyduğum bir öğretmenimizdi Fikri Servet Bey. Ama bir dersinde söylediği bir sözünü, beni üzmüş olduğu için, unutamadım. Öğretmenlikten aldığı aylığı gereksinmediğini, parası için öğretmenlik yapmadığını, salt öğrencilere yararlı olmak için öğretmenlik yaptığını söylemiş, sonra da eklemişti:

-Burdan aldığım öğretmen aylığı benim kızlarımın ancak tuvalet parasına yeter !

Belki de, bir kızgınlıkla, sinirlilikle söylenmiş, gerçek olmayan bir sözdü. Böyle bile olsa, çivi gibi saplanmış belleğime.

Fikri Servet Bey, öğretmenlikten ayrılmış, üniversitede bir göreve atanmıştı.

SAKAL TIRAŞI

Kimi sınıf arkadaşlarım, aşırı masturbasyon yaptıkları için, kafalarının ders almadığını, çok çalıştıkları halde öğrenemediklerini söyler, bu alışkanlıklarından yakınırlardı. Eğitilmemiz de bu doğrultudaydı. Masturbasyon alışkanlığı en büyük felaket diye anlatılıyordu. Benim için salt sözü edilen bişeydi. Ders öğrenmemi engelleyecek herşeyden çekiniyordum.

Bir gece mütalea saatinde dişim ağrımaya başladı. Gittikçe ağrı arttı. Koğuşta yatağıma yattığım zaman diş ağrısından döşeğimi tırnaklıyor, yastığı yumrukluyordum. Bir süre sonra bütün öğrenciler uyumuştu. Ranzanın üstündeydim. Altta yatan arkadaşımın uyanmaması için, yatağımın içinde dönüp devinemiyordum. Ağrıyı unutmak için ne yapacağımı bilemiyordum.

Ya bir öğretmenimiz, ya bir subayımız söylemişti: İnsan, iradesiyle duygularını, acılarını yenebilirmiş. Örneğin çok soğuk havada ısınmak olanağımız da yoksa, kendikendimize "Hava hiç de soğuk değil, ılık bir hava.. Üşümüyorum işte !" diyerek kendikendimizi, bu sözlerimize gerçekten inandırabilirsek, irademizle soğuğu duymazmışız. Ya da karnımız çok açken, "Hiç de aç değilim... Daha bir gün yemeden durabilirim. Tokum !" diye diye kendimizi tok olduğumuza inandırabilirmişiz.

Gecenin o saatinde diş ağrımı kesmenin olanağı yoktu. Birilerinden aldığım aspirinler bile gece yarısından sonra diş ağrımı kesmez olmuştu. Ben de irademi kullanmaya kalktım. "Dişim ağrımıyor..." diye kendikendimi kandırmaya çalıştım ama boşuna... Dişimin ağrısı irademden güçlü çıktı... Ağrıyı unutmak istiyordum. Uykusuz geçirdiğim bir gece oldu.

(DEVAMI VAR)

TV BUGÜN

10.10 TÜRK HAFİF MÜZİĞİ :

Erol Duygulu

10.30 SOHBET :

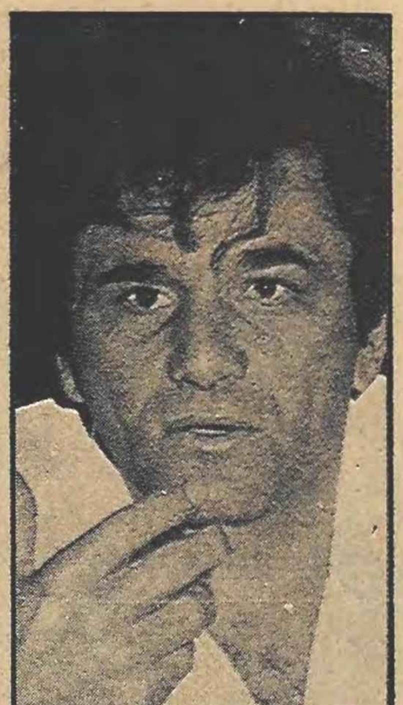
Kültür Bakanlığı Tanıtma ve Yayınlar Başkanı Ahmet Yiyendağ'ın bir sohbeti yer alacak.

10.40 ÇOCUK SİNEMASI :

Yönetmenliğini, Aram Gülyüz'ün yaptığı, başrollerini Filiz Akın, ve Ediz Hun'un paylaştıkları "Yuvana Dön Baba" adlı filmi izleyeceğiz.

12.35 KLASİK BATI MÜZİĞİ

13.00 HABERLER.



13.10 PAZAR TELEVİZYONU :

Pazar Televizyonu köyde" bölümünde Şahin Gültekin, Türk Sanat Müziğinde Kutlu Payaslı söyleyecek. Hafif Türk Müziğinde ise Erol Büyükburç ve dağılan Cici Kızlar'ı dinleyeceğiz. Dizilerden Tatlı - Sert ile Kral ve Ben'i izleyeceğiz.

19.25 KLASİK BATI MÜZİĞİ.

20.00 HABERLER

20.30 KOMİSER COLUMBO

Columbo dizisinin en uzun filmini izleyeceğiz. Küçük Bir Tuzak" adını taşıyan bu bölümde, sinemaseverlerin yakından tanıdığı birde konuk var: Dick Van Dyke..

22.05 KLASİK TÜRK MÜZİĞİ.

23.40 OPERA

24.10 GÜNE BAKIŞ

Angola'nın Cabinda bölgesinde 1500 Kübalı askerin öldürüldüğü ileri sürüldü

PARİS - Büyük bir kısmı Angola, diğer kısmı ise Zaire topraklarında bulunan Cabinda Kurtuluş Örgütü Lideri Albay Jean da Costa, Cabinda da son altı ay içinde 1500 Kübalı askerin gerilla kuvvetleri tarafından öldürüldüklerini ve cesetlerin Kongo açıklarındaki bir geminin buzhanesinde saklandığını ileri sürdü.

Zaire tarafından desteklenen Costa, kuvvetlerinin Afrika'da bulunan Küba, Sovyet ve Marksist olduklarını iddia ettiği Angola kuvvetleriyle savaşmaya devam edeceğini söyledi.

CIA'NIN LOCKHEED'İN DAĞITTIĞI RÜŞVETLE İLGİSİ YOKMUŞ

WASHINGTON- Amerikan Merkezi Haberalma Örgütü (CIA) Senato Haberalma Faaliyetlerini Soruşturma Komisyonuna Lockheed uçak şirketinin yabancı ülkelerde dağıttığı rüşvetlerle uzaktan yakından hiç bir ilgisi bulunmadığını bildirdi.

Bir komisyon sözcüsüne göre hiç bir CIA yetkilisinin, Lockheed'in Japonya'da şirket temsilcisi Yoşiyo Kodama'ya rüşvet dağıtılmak üzere para ödediğinden haberi olmadığı resmen komisyona iletildi.

Gazetecilerin sorularına cevap veren sözcü bir ara, "Ben CIA değil Senato Komisyonu Sözcüsüyüm.

Kissinger Batı Avrupa'yı yeniden uyardı

"Komünistlerin iktidar ortağı olduğu ülkelerle ilişkilerimiz değişecek„

ARİZONA - ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger Phoenix Rotary klübde yaptığı konuşmada, Batı Avrupa ülkelerine açıkca uyarmada bulunarak, bunların hükümetlerine komünistler katıldığı takdirde ABD ile ilişkilerinin ister istemez değişeceğini belirterek, "birdenbire saygınlık arayan komünist partileri ne hükümetlerinde büyük yer veren batılı demokrat ülkelere sürekli olarak uyarmada bulunmaya devam edeceğiz.

"Komünist partilerin iktidara gelişinin, ABD ile bu ülkeler arasındaki ilişkileri sınırlamayacağı düşüncesini desteklersek müttefiklerimize iyilik yapmamış olacağız" dedi. Kissinger, Amerikan halkının, hükümetlerinde komünist partilerin çoğunluğu oluşturduğu Batılı ülkeler ile eskisi gibi yakın ve güvenilir ilişkinin sürdürülmesini kabul etmeyeceğini söyledi.

Kissinger aynı görüşlerini kongre üyeleri ile gazetecilere de bildirdi, en büyük tehlikenin gelecekteki bir Doğu - Batı çatışmasından doğacağını ileri sürdü.

Kissinger, geçmişte, Fransa'nın eski Devlet Başkanı gibi inatçı müttefiklerin bile, batılı demokrasilerin yanında olduğunu, ancak Fransa veya İtalya gibi komünistlere hükümetlerinde önemli yer verenler için bunun artık gerçek olmayacağını belirtti.

Kissinger, İtalya'nın NATO gibi anti-komünist bir ittifakın üyesi oluşu nedeni ile tehlike yarattığını, bunun öteki ülkelerde de komünist koalisyonları için kötü örnek sayılabileceğini sözlerine ekledi. (THA)

Belfast'ta bomba patladı; üç kişi öldü

BELFAST - Belfast'da patlayan bir bomba üç kişinin ölümüne sebep oldu ve İrlanda Cumhuriyetçi ordusunun (İ - RA) bir ileri gelen üyesi de askerler tarafından öldürüldü.

Belfast'ın Lower Falls bölgesinde marangoz dükkanında zamansız patlayan bomba söz konusu üç kişinin ölümüne sebep oldu, iki genç de yaralandı. Lower Falls, Belfast da İRA'nın mevzilerinden biridir.

Belfast'da bundan başka üç bomba olayı olmuş, ancak bunlarda can kaybı meydana gelmemişti. (THA)

Bir çok okulda can güvenliği kalmadığı bildiriliyor

DOĞU İLLERİNDEKİ OKULLARDA KOMANDOLARIN BASKILARI ARTIYOR

ANKARA- (Politika) Elazığ'daki Fırat Üniversitesinin öğrencileri 84 imzalı bir dilekçeyle rektörlük ve öteki makamlara başvurarak, saldırgan "Ülkü Ocaklılara" karşı can güvenliklerinin korunmasını istediler.

Öğrenciler, dilekçelerinde okula gelme, okula girme özgürlüklerinin bulunmadığını öğrencilerin kentte, yolda ve duraklarda dövüldüklerini, buna karşılık polisin yan tuttuğu dövüldükten sonra karakola gidenlerin "sanık muamelesi" görerek gözaltına alındıklarını bildirdiler. Komando-polis işbirliğinden yakınıldığı dilekçede, ilerici öğretim üyeleriyle çalışanlar üzerinde baskı kurulduğu, bazı öğretim üyelerinin odalarının, kendilerine "Ülkücü" ya da, "Komando" adını takanlarca arandığı belirtildi.

Öğrenciler, bir çok öğrencinin baskı, terör ve tehdit nedeniyle okula devam edemediği için, "İlişkilerinin kesilmesi" durumuyla karşı karşıya oldukları da anlatılarak insanca şartların sağlanmasını istediler.

TÖB-DER'İN AÇIKLAMASI

TÖB-DER Genel Merkezi okullar ve özellikle öğretmen okullarında öğrencilere yapılan baskıların nitelik değiştirdiğini açıkladı ve buna Hasanoğlan Öğretmen Okulunda meydana gelen olayları, örnek gösterdi. TÖB-DER Genel Merkezinin açıklamasında, "Öğrencilerden, 'bundan sonra sol yayın okumaktan disiplin kuruluna verildiğimde şahsıma uygun görülen bütün cezaları kabul ederim' yolunda taahhütname alınmaktadır" deniliyor.

BİR ÖĞRENCİ, TOPLUM POLİSİNİN KENDİSİNİ KOMANDOLARA TESLİM ETTİĞİNİ ÖNE SÜRDÜ

Öte yandan ANKA Ajansının bildirdiğine göre, Uğur İçel adındaki bir öğrenci toplum polislerinin kendisini Hacettepe Üniversitesinden alarak komandolara teslim ettiklerini öne sürdü.

İçel, Hacettepe Üniversitesi hastanesine yaralı arkadaşlarını ziyarete gittiğini, kapıda iki polisin kendisini çevirdiğini söyledi ve "Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulunun bodrum katındaki kantine indirdiler, burada o okulun komandolarının ikinci başkanına gösterip, aradığınız bu mu diye sordular. Onlar da bu deyip üzerine saldırdılar polis, ben dayak yerken olayı seyretti."

Uğur İçel olayı şöyle anlattı:

"Perşembe günü saat 17' de Hacettepe Hastanesinde yaralı arkadaşlarımı ziyarete gitmiştim; çıkışta 2 toplum polisi koluma girdi "Bizimle gel" dediler. Nedenini sorduğumda polise müdahale mi ediyorsun, gittiğimiz yerde öğrenirsin, şeklinde konuştular. Beni Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okuluna götürdüler.

Okulun alt katında kantin var. Kantin de okul gibi tamamen komandolarca işgal edilmiş durumdadır. Burada polisler beni komandolara gösterdiler. Komandoların ikinci Başkanı olduğunu şahsen tanıdığım Kamil Akdoğan "Evet bu" deyince, aralarında Dil ve Tarih -Coğrafya Fakültesinde okuduğunu bildiğim Lütfü Bayramoğlu'nun da bulunduğu 7-8 kişi üzerime saldırdılar."

Ecevit'in, komandolarca öldürülecek kişilerin listesini Korutürk'e verdiği bildiriliyor

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, önceki gün Bülent Ecevit Ferruh Bozbeyli ve Fahri Özdilek'le yaptığı görüşmeleri dün sabah Kontenjan Grubu Başkanı Nihat Erim'i kabul ederek sürdürmüştür. Liderlerin bu görüşmelerde kendi dileklerini bildirdiği, Korutürk'ün de bunları değerlendireceği belirtilmiştir.

Kendilerini komando olarak niteleyen Ülkü Ocaklarına bağlı gençlerin, ilerici ve devrimci kuruluşlara karşı sürdürdükleri saldırılar giderek yoğunlaşıyor.

Bu saldırgan grupların, öldürecekleri kişileri içeren bir liste hazırladıkları ileri sürülmektedir. Yanda konuyla ilgili olarak basına yansıyan haberin küpürü görülüyor.

Töb-Der Ağrı Şubesine dinamit atan MHP'liler yakalandı

ANKARA- (Politika) TÖB-DER Ağrı Şubesi lokaline patlayıcı madde atan ülkücü-komando, üç kişi jandarma tarafından yakalanarak adalete teslim edildi.

TÖB-DER Genel Merkezinden yapılan açıklamaya göre 15 Nisan gecesi, Ağrı Şubesi lokaline molotof kokteyli atıldı. İçerde patlama oldu. Binanın camları kırıldı, eşyalar yandı. Sabotajcılar ise kaçtılar. Ancak biri üniversite, ikisi lise öğrencisi olan MHP'nin "Ülkü Ocakları" üyesi üç sabotajcı daha sonra Hamur ilçesinde jandarma tarafından yakalanarak teslim edildiler. Adları açıklanmayan sabotaj sanıklarının üstünde; dinamit fitili, tabanca ve zincir bulundu.

Aynı gece Ağrı Demokratik Kültür Derneğine de patlayıcı madde atılmış ve tahribata yol açılmıştı.

Öte yandan TÖB-DER, Bismil Şubesi Yönetim Kurulu dün yayınladığı bildiride "Bismil Lisesinde öğrencilere baskı yapılıyor. Onları bir birine düşürmek için düşmanlık tohumları ekiliyor" denildi.

"Halkımıza" başlığı ile yayınlanan bildiride özetle, "Kendilerine Ülkücü-komando adını veren bazı öğretmen ve öğrenciler, sürekli olarak diğer öğrencileri kışkırtıyorlar. Onları Türkeşçi, Bozkurtçu olmaya zorluyorlar.

Politika

Canpolat'ın, barış planını olumlu karşıladığı bildiriliyor

ESAD-ARAFAT ANLAŞMASI ÜZERİNE LÜBNAN'DA ÇARPIŞMALAR DURDU

BEYRUT- Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad'ın, Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat tarafından sunulan 7 maddelik barış planını kabul etmesi üzerine Lübnan'da gerginlik azaldı ve dün resmi kaynaklar tarafından yapılan açıklamada, çarpışmaların durduğu bildirildi.



Gözlemciler herşeyin Lübnanlı Müslümanların tutumuna bağlı olduğunu belirtiyorlar. Bunlar Suriye'nin girişimlerine karşı çıkarlarsa, Lübnan yeniden kanlı çarpışmalara sahne olacak.

Çarpışmaların durmasına rağmen, liderliğini Kemal Canpolat'ın yaptığı Lübnanlı solcu Müslüman kanat, yeni barış planı ve ateşkes anlaşması konusundaki görüşünü belli etmedi. Beyrut'ta bulunan yabancı gözlemciler, barış planının başarıya ulaşabilmesi için her şeyin Lübnanlı Müslümanların tutumuna bağlı olduğunu, Kemal Canpolat taraftarlarının bu planı kabul etmemeleri halinde Lübnan'da çatışmaların yeniden başlayacağını bildirdiler.

ORTAK HAREKET

Barış planı, Lübnan' da çatışmaları yeniden başlatacak olanlara karşı Suriye ile Filistin Kurtuluş Örgütü birliklerinin ortak şekilde harekete geçmesini ve Suriye' nin barışçı çabalarının desteklenmesini öngörmekte. Kemal Canpolat' ile taraftarlarının Lübnan'daki Suriye birliklerinin geri çekilmesi yolunda yaptıkları çağrıya ise barış planında cevap verilmedi. Gözlemciler Suriye tank birliğinin hâlâ Bekaa Vadisinde bulunduğunu, Suriye'nin desteklemekte olduğu "Es Saika" gerillalarının ise bulundukları mevzileri korumakta olduklarını açıkladılar.

CANPOLAT İLE GÖRÜŞTÜ

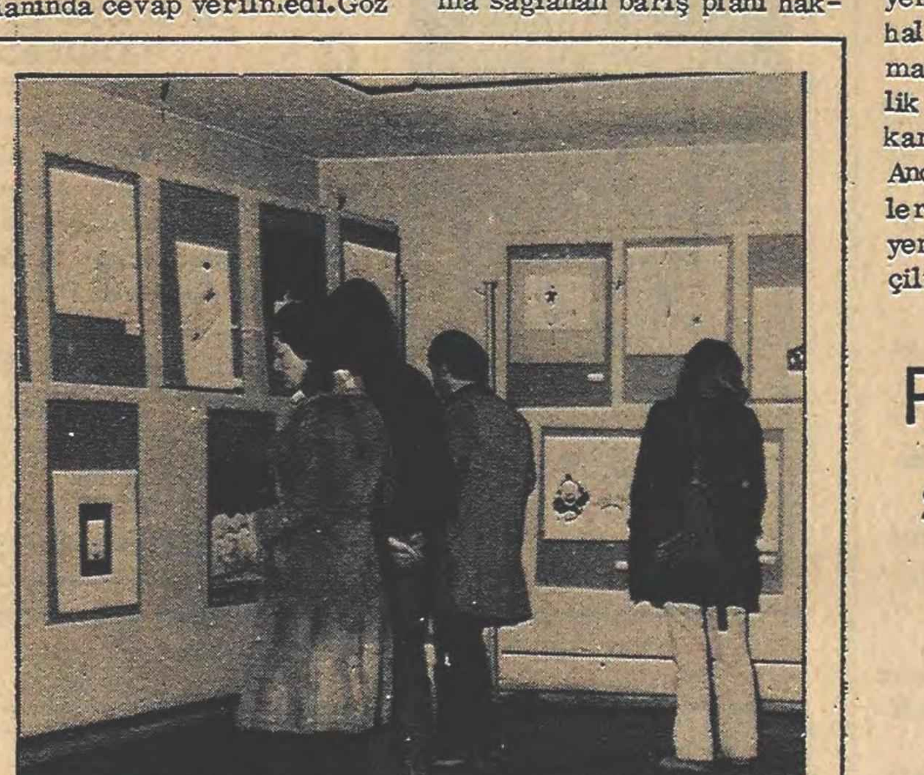
Şam'daki temaslarını tamamladıktan sonra tekrar Beyrut'a dönen Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat ise dün İlerici Sosyalist Parti Lideri Kemal Canpolat ile görüştü. Yaser Arafat bu görüşmede, üzerinde anlaşma sağlanan barış planı hakkında Canpolat'a bilgi verdi.

Kemal Canpolat ile görüşmesini tamamladıktan sonra basın mensuplarıyla konuşan Yaser Arafat, solcu Müslüman liderin ve taraftarlarının barış planını olumlu karşıladıklarını söyledi. Arafat barış planının Lübnanlı Müslümanlar tarafından da kabul edileceğinden emin olduğunu belirtti.

FRANCİYE İMZALAYACAK MI?

Öte yandan Cumhurbaşkanı Süleyman Franciye'nin, yeni bir devlet başkanının derhal seçilmesini sağlamak amacıyla anayasada değişiklik yapan tasarıyı imzalamak kararında olduğu öğrenildi. Ancak bu şekilde yeni seçimlere gidilmesi ve Lübnan' a yeni bir cumhurbaşkanının seçilmesi mümkün olacaktır.

(Politika-Dış Haberler)



"Kitaplara Özgürlük„ Karikatür Sergisi Çemberlitaş Sanat Galerisinde açıldı

Karikatürcüler Derneğinin düzenlediği ve daha önce Tepebaşı Karikatür Müzesinde açılan "Kitaplara Özgürlük" adlı derneğin yıllık geleneksel sergisi 15-30 Nisan günleri arasında Darüşşafaka Çemberlitaş Sanat Galerisinde sergileniyor.

Ülkemizin bütün ünlü çizerlerinin yer aldığı sergide 95 karikatür yer almakta. Ayrıca sergideki bütün eserler "Kitaplara Özgürlük" adıyla bir kitapta toplanarak satışa çıkarıldı.

Paris'in çeşitli semtlerinde bombalar patladı

PARİS - Paris'te Suriye ve Fildişi Kıyısı büyükelçiliklerine yakın bir apartman blokunda bomba patladı, bir başka patlama da bir sigorta şirketinin bürolarında ağır hasara yolaçtı. Her iki patlamada da can kaybı olmadı.

Birçok yabancı Büyükelçiliğin bulunduğu 16. bölgede bir apartman blokunun dışında ev yapısı bomba kalıntıları bulundu. Polis bombanın binada bir miktar hasara yolaçtığını bildirdi.

Deniz Baykal: "CHP sağın tuzağına düşmeyecektir„

ANKARA- CHP'de Kurultay mücadelesine başlayan üç gruptan birinin lideri ve muhtemel Genel Sekreter adayı olan Deniz Baykal, Türk ve Avrupa solu hakkındaki görüşlerini Yankı dergisine açıkladı. CHP'nin zaman zaman sağ sapma baskılarına hedef olduğunu bildirerek, "CHP'nin egemen güçlerle bütünleşme ve sağ sapma tuzağına düşürülebileceğini sanmıyorum" dedi. Baykal, Türkiye'de demokrasiye yalnız siyasi değil, sosyolojik kökenli bir tehdit geliştiğini ifade ederek "bunun adı Faşizmdir" diye konuştu. Türkiye' nin henüz sanayileşmesini tamamlamadığını kaydeden Deniz Baykal, nasıl olsa değişecek bir toplumsal yapıyla bütünleşmenin sol partilere etkinlik kazandırmayacağını belirtti; "Ülkemizde düzeni değiştirmeye yönelik güçler, düzeni korumaya çalışanlardan daha ağır basmaktadır" dedi. Baykal, düzeni korumaya çalışanların yarattığı sağ sapmanın solun parçalanmasına yol açması halinde, meydanın faşizan gelişmeye bahane edilerek sol stratejilere kalabileceğini ve böylece demokratik rejimin tehlikeye atılmış olacağını söyledi. CHP Antalya Milletvekili Deniz Baykal, açıklamalarında batı ülkelerindeki sol partilerin gelişimi üzerinde de durdu. Bunların hemen hemen tamamının Marksist kökenli olduğunu, ülkelerindeki gelişmeyi sosyal yönden etkilerken, kendilerinin de etkilendiklerini ve düzene uyduklarını söyledi. Baykal, batı Avrupa'daki komünist partilerin de benzeri bir gelişmeye yöneldiklerini belirtti.

(ANKA)



Sanayileşme ve çevre kirlenmesi

İngiltere'de Dorset'te bir nükleer enerji santralı. İngiliz Atom Enerjisi Dairesi yetkilileri bu santralların sayısını arttırmak istemekte, buna karşılık çevre kirlenmesini önlemek için faaliyet gösteren kuruluşlar bu projelere karşı çıkmaktalar.

TÜRSAB kararı tepki ile karşıladı

Pan Amerikan uçakları Türkiye'ye uğramayacak

İSTANBUL - "TÜRSAB Türkiye Seyahat Acentaları Birliği tarafından dün yayınlanan bir bildiride, Amerika'nın Türkiye'ye "uçak uğratmama kararı aldığı açıklandı. Bildiride: "Pan American Hava Yollarının 20. Mayıs. 1976 gününden itibaren uçak seferlerini Türkiye'ye uğramadan yapma kararı, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği tarafından tepki ile karşılandı, durum Başbakan Süleyman Demirel'e bildirildi.

Amerika'nın silah ambargosundan sonra Türkiye'ye "uçak uğratmama ambargosu" iki ülke arasındaki dostluğu bozacak ciddiyette olduğu da Başbakana iletilmiştir" denildi.

Bildiri şöyle sürmektedir: "Ülkemize uçakla gelen turist sayısında devamlı bir azalma tesbit edilmiştir. Pan American'ın bu ambargosu yurdumuz turizmini ve yurdumuzun diğer ülkelere bağlantısını aksatacaktır. Uzun yıllardan beri İstanbul'u dünya turları sırasında önemli bir durak olarak kabul eden Pan American Hava Yolları 20 Mayıs'tan itibaren 001 ve 002 sefer sayılı uçaklarını programve tarifelerinden çıkarma kararı almıştır. Bu durum ülkemiz aleyhine yeni durumlar yaratacaktır."

Bildiri şöyle tamamlanıyor:

Geçtiğimiz yıl içinde Türkiye'ye 4864 uçak iniş kalkış yapmıştır. Bu rakam 1973 yılında 8605 ve 1974 yılında 6855 olarak tesbit edilmiştir. 1975 yılında Charter uçakları ile ülkemize 33 bin 636 yabancı, 1974 yılında 41 bin 966 yabancı ve 1973 yılında da 45 bin 722 yabancı gelmiştir."(A. A.)

Öğrenci olaylarını izlemek için ortak bir hukuk bürosu kuruldu

ANKARA- Türk Hukuk Kurumu'nun Prof. Muammer Aksoy başkanlığında yapılan toplantısında, öğrenci olayları dolayısıyla işlenen suçların kovuşturulması için bir kurul oluşturulmasına karar verildi. Tabii Senatör Haydar Tunçkanat, Kabil Karavelioğlu ile CHP Ankara Senatörü Prof. Uğur Alacakaptan ve Çağdaş Hukukçular Derneği Başkanı Halit Çelenk ve Avukat Niyazi Ağırnaslı'nın katılmasıyla yapılan ön çalışmalar sonunda, olayların izlenmesi, mahkemelere avukat olarak katılınması konularında karar alındı. Yapılan açıklamaya göre, Prof. Muammer Aksoy, Prof. Uğur Alacakaptan ve Avukat Halit Çelenk, Niyazi Ağırnaslı, Emin Değer, Nevzat Helvacı ve Osman Uşaklı, öğrenci olaylarıyla ilgili olarak, davaları izleyecekler ve gerektiğinde, öğrenci velilerinden vekâletnameler alarak davalara avukat olarak katılacaklardır. Türk Hukuk Kurumu Başkanı Prof. Aksoy "Böylelece, her olayı izleyerek, Adalete de yardımcı olma görevimizi yerine getireceğiz" dedi.

(ANKA)

Brandt için Belediye'nin masraf yapmadığı açıklandı

Bir süre önce CHP lideri Ecevit'in konuğu olarak İstanbul'a gelen Willy Brandt'ın ağırlama masraflarının Belediye tarafından karşılandığı ileri sürülmüştü.

Belediye Başkanvekili Aytekin Kotil, Ecevit'in konuğu olarak yurdumuzu ziyaret eden Alman Sosyal Demokrat Partisi Başkanı Willy Brandt ve beraberindeki heyetin 350 bin liralık ağırlama masrafını Belediyenin ödediği yolundaki haberi yalanladı.

Kotil'in açıklamasında özetle şöyle denildi.

" 1 - İstanbul Belediyesinin yöneticileri uluslararası düzeyde bile olsa, politik faaliyetlerin giderlerini Belediye bütçesine, kamu varlığına yükleyerek karşılamayı düşünmeyecek bir sorumluluk duygusu ve görev bilinci içerisindedirler.

2 - İstanbul Belediyesince CHP Genel Başkanının sayın konukları için hiç bir ödeme yapılmamıştır: Yapılması için haber hangi bir işleme başlanmış da değildir."

MURGUL BAKIR İŞLETMELERİNDE ÇALIŞAN İŞÇİLER GREVE GİDECEK

MURGUL-(Artvin) - Karadeniz Bakırları Anonim Şirketi Murgul Çakmakkaya Tesislerinde çalışan 1500 maden işçisi toplu iş sözleşmesi görüşmelerinden sonuç alamamaları halinde greve gideceklerini açıkladılar.

DİSK' e bağlı Çağdaş Metal-İş Sendikası ile Karadeniz Bakırları Anonim Şirketi arasında üç aydır sürdürülen görüşmelerde işçileri ilgilendiren önemli konularda anlaşma olmadığından uzlaşma kuruluna gidildi.

Çağdaş Metal-İş Sendikası Başkanı Yaşar Şabanoğlu, yaptığı açıklamada şöyle dedi:

"İşverenin gerçek işçi haklarına önem vermediği, işçilerin çağdaş uygarlık koşullarına uygun olarak herhangi bir ücret ve sosyal yardımlara yanaşmadığını zor koşullar altında çalışan işçilerin, daha da ezilmesini istediği anlaşılmıştır. Biz emekçilerin gerçek haklarını alabilmek için 3 aydan beri kavgamızı sürdürmekyiz. Tüm konuları uzlaşma kuruluna sevk ettik. Karar bizim isteklerimize uygun olamadığı takdirde, tüm yasal haklarımızı demokratik eylemlerimizle uğraş vererek almaya kararlıyız. Doğu da ve bölgemizde ilk kez grev uygulamasını biz yapacağız. İşçi hakları tam olarak karşılanamadı. İşverenler bu konuda anlayışlı davranmalıdır. Uzlaşma kurulunun kararını merakla bekliyoruz".